

Αριστοτέλης Στυλιανού

ΕΡΓΟ-ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

&

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Νοέμβριος 2022

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πίνακας περιεχομένων.....σελ.	2
Συνοπτικό Βιογραφικό.....σελ.	3
1. ΕΡΓΟ-ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....σελ.	4
2. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ.....σελ.	11
3. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ.....σελ.	21
4. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ.....σελ.	33

Συνοπτικό βιογραφικό

1965, 22 Μαΐου	Γεννήθηκα, μεγάλωσα και ζω στη Θεσσαλονίκη.
1977-1983	Φοίτηση στο Ε΄ Γυμνάσιο-Λύκειο Θεσσαλονίκης.
1983, Ιούνιος	Απολυτήριο Λυκείου (βαθμός: Άριστα – 19,3).
1983-1987	Σπουδές στη Φιλοσοφική Σχολή του Α.Π.Θ.
1987, Ιούλιος	Πτυχίο από το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας του Α.Π.Θ., με ειδίκευση στη Φιλοσοφία (βαθμός: λίαν καλώς – 8).
1987-1988	Μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης (Paris-IV), Παρίσι, Γαλλία.
1988, Οκτώβριος	Μεταπτυχιακό δίπλωμα (DEA) στην Ιστορία της Φιλοσοφίας (βαθμός: Άριστα).
1988-1993	Εκπόνηση διδακτορικής διατριβής στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης (Paris-I), Παρίσι, Γαλλία.
1994, Ιανουάριος	Διδακτορικό δίπλωμα (Doctorat) στη Φιλοσοφία (βαθμός: Άριστα παμψηφεί).
1994-1995	Στρατιωτική θητεία.
1995-1997	Συμβασιούχος Διδάσκων (ΠΔ 407/80) στο Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ του Α.Π.Θ.
1997-1998	Συμβασιούχος Διδάσκων (ΠΔ 407/80) στο Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του Α.Π.Θ.
1998-2002	Λέκτορας «Ιστορίας της Φιλοσοφίας» στο Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του Α.Π.Θ.
2002-2007	Επίκουρος καθηγητής (επί θητεία) «Νεότερης και Σύγχρονης Πολιτικής Φιλοσοφίας» στο Τμήμα Πολιτικών Επιστημών της Σχολής Ν.Ο.Π.Ε. του Α.Π.Θ.
2007-2017	Επίκουρος καθηγητής (μόνιμος) «Νεότερης και Σύγχρονης Πολιτικής Φιλοσοφίας» στο Τμήμα Πολιτικών Επιστημών της Σχολής Ν.Ο.Π.Ε. του Α.Π.Θ.
2017-σήμερα	Αναπληρωτής καθηγητής «Νεότερης και Σύγχρονης Πολιτικής Φιλοσοφίας» στο Τμήμα Πολιτικών Επιστημών της Σχολής Ο.Π.Ε. του Α.Π.Θ.

Τα ερευνητικά μου ενδιαφέροντα κινούνται στο πεδίο της νεότερης και σύγχρονης πολιτικής φιλοσοφίας, της πολιτικής θεωρίας, της ηθικής φιλοσοφίας, καθώς και της ιστορίας της φιλοσοφίας.

1. ΕΡΓΟ-ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Γεννήθηκα στις 22 Μαΐου 1965. Δεύτερος γιος του Γιάννη Στυλιανού και της Λένας Δημοκίδου, μεγάλωσα και ζω στη Θεσσαλονίκη. Έχω τέσσερεις κόρες.

ΣΠΟΥΔΕΣ

Αποφοίτησα από το Ε' Λύκειο Θεσσαλονίκης τον Ιούνιο του 1983 και μπήκα στη Φιλοσοφική Σχολή του Α.Π.Θ.. Πήρα πτυχίο τον Ιούλιο του 1987 από το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας, με ειδίκευση στη Φιλοσοφία. Σε 3 από τα 4 έτη σπουδών ήμουν υπότροφος του ΙΚΥ, λόγω βαθμολογίας. Τον Αύγουστο του 1987 παρακολούθησα με υποτροφία για έναν μήνα μαθήματα γαλλικής γλώσσας και πολιτισμού στο Πανεπιστήμιο Paul Valéry του Montpellier (Γαλλία).

Τον Οκτώβριο του 1987 ξεκίνησα μεταπτυχιακές σπουδές φιλοσοφίας στο Παρίσι, στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης (Paris-IV), υπό την επίβλεψη του καθηγητή Nicolas Grimaldi. Τον Οκτώβριο του 1988 έλαβα το μεταπτυχιακό δίπλωμα (DEA) με βαθμό *Άριστα* (θέμα διπλωματικής εργασίας: «Το πρόβλημα της ελευθερίας στον Σπινόζα»). Εκπόνησα διδακτορική διατριβή με θέμα «Ιστορία και πολιτική στον Σπινόζα», στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης (Paris-I), υπό την επίβλεψη του Alexandre Matheron, καθηγητή της École Normale Supérieure του Saint-Cloud. Τον Ιανουάριο του 1994 ανακηρύχθηκα διδάκτωρ φιλοσοφίας, με βαθμό *Άριστα παμψηφεί*.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Από το 2022 είμαι μέλος του ερευνητικού προγράμματος «SIVE NATURA - Centro Internazionale di Studi Spinoziani», που εδρεύει στην Μπολόνια της Ιταλίας, με υπεύθυνο τον καθηγητή Filippo Del Lucchese.

Από το 2022 είμαι Editor in chief του πρόσφατα ιδρυθέντος διεθνούς επιστημονικού περιοδικού «Black Sea and Eastern Mediterranean Review» (BSEAR).

Από το 2020 είμαι μέλος του Advisory Board της διεθνούς φιλοσοφικής επιθεώρησης *Sofist* [www.sofist.org].

Από το 2018 είμαι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Κέντρου για τον Ευρωπαϊκό Νομικό Πολιτισμό (ΚΕΝΟΠ) του Α.Π.Θ., καθώς και Διευθυντής της σειράς δημοσιευμάτων του, όπου έχουν εκδοθεί μέχρι τώρα τρεις (3) τόμοι Πρακτικών από το 1^ο, 2^ο και 3^ο Φόρουμ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (2019, 2020 και 2021).

Από το 2011 μέχρι και σήμερα είμαι μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου του Διεπιστημονικού Κέντρου Αριστοτελικών Μελετών (ΔΙΚΑΜ) του Α.Π.Θ., καθώς και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του από το 2020 μέχρι σήμερα.

Συμμετείχα στην οργανωτική επιτροπή του Διεθνούς Συνεδρίου «Αριστοτέλης, 2.400 χρόνια από τη γέννησή του», που διεξήχθη στη Θεσσαλονίκη τον Μάιο του 2016. Γενικότερα, έχω συμμετάσχει στην οργανωτική ή/και στην επιστημονική επιτροπή πολλών διεθνών και πανελλήνιων συνεδρίων.

Είμαι μέλος του Ινστιτούτου «Νίκος Πουλαντζάς». Επίσης, είμαι μέλος του Κοινωνικού Εργαστηρίου Θεσσαλονίκης.

Ακόμη, είμαι μέλος της συντακτικής επιτροπής του περιοδικού *Αληθεια* (Ψυχανάλυση, Φιλοσοφία, Τέχνη).

Από το 2008 έως σήμερα συμμετέχω ως ιδρυτικό μέλος στον Όμιλο Φιλοσοφικών Ερευνών (με έδρα τη Θεσσαλονίκη), που διαχειρίζεται τον ιστότοπο *Philosophica*. Είμαι μέλος της συντακτικής επιτροπής του φιλοσοφικού περιοδικού *Κριτικά. Φιλοσοφικές βιβλιοκρισίες*.

Από το 2000 είμαι μέλος του ευρωπαϊκού φιλοσοφικού κέντρου μελετών «Immaginare l'Europa», που εδρεύει στο Πανεπιστήμιο του Ουρμπίνο της Ιταλίας, με υπεύθυνο τον καθηγητή Giorgio Baratta.

Από το 1989 μέχρι σήμερα συμμετέχω στην ερευνητική ομάδα *Groupe de Recherches Spinozistes*, η οποία υπάγεται στο Εθνικό Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών (CNRS) της Γαλλίας. Επίσης, συνεργάζομαι με το «Ινστιτούτο ιστορίας της κλασικής σκέψης από τον Ουμανισμό έως τον Διαφωτισμό» (CERPHI-UMR), το οποίο διευθύνει ο P.-F. Moreau, ομότιμος καθηγητής στην ENS Lettres et Sciences Humaines της Λυών.

Από το 1988 είμαι μέλος της *Association des Amis de Spinoza*, με έδρα το Παρίσι.

Κατά τη διάρκεια των σπουδών μου στη Γαλλία (1987-1993) παρακολούθησα πολλά συμπόσια και ημερίδες φιλοσοφίας. Έλαβα μέρος σε διεθνή συνέδρια, παρουσίασα την έρευνά μου σε πανεπιστημιακά σεμινάρια, δημοσίευσα βιβλιοκρισίες σε φιλοσοφικά περιοδικά και συμμετείχα σε εκπομπές φιλοσοφικού περιεχομένου σε γαλλικό ραδιόφωνο. Εργάστηκα κάνοντας μεταφράσεις και παραδίδοντας ιδιαίτερα μαθήματα Νέων Ελληνικών.

Έχω συμμετάσχει σε πολλά ερευνητικά προγράμματα από κοινού με άλλους συναδέλφους από το Τμήμα Πολιτικών Επιστημών, το Τμήμα Νομικής και το Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του Α.Π.Θ..

Το διάστημα 2005-07 ήμουν εξεταστής στις εξετάσεις του ΙΚΥ για χορήγηση υποτροφιών εξωτερικού και επόπτης σπουδών υποτρόφων εξωτερικού του ΙΚΥ.

Από το 2018 συμμετέχω σε Επιτροπές Αξιολόγησης έργων του ΕΛΙΔΕΚ.

Έχω συμμετάσχει σε τριμελείς εισηγητικές επιτροπές και σε πολλά εκλεκτορικά σώματα σε διάφορα πανεπιστημιακά Τμήματα (Α.Π.Θ., Ε.Κ.Π.Α., Πάντειο Πανεπιστήμιο, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Πανεπιστήμιο Πατρών, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης).

Έχω συμμετάσχει ως μέλος σε πολλές τριμελείς και επταμελείς Εξεταστικές Επιτροπές για την κρίση διδακτορικών διατριβών, στο Τμήμα Πολιτικών Επιστημών, σε άλλα Τμήματα του Α.Π.Θ. (Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής, Νομικής, Φιλολογίας, Βιολογίας, Θεάτρου, Κινηματογράφου), σε άλλα ελληνικά Πανεπιστήμια (Ε.Κ.Π.Α., Πάντειο, Ιωαννίνων, Κρήτης), καθώς και στο Πανεπιστήμιο Paris-I της Σορβόνης και στο Πανεπιστήμιο της Λίλλης, στη Γαλλία.

Δύο (2) διδακτορικές διατριβές έχουν ολοκληρωθεί υπό την επίβλεψή μου στο Τμήμα Πολιτικών Επιστημών:

1. του κ. Ραφαήλ Παπαδόπουλου, με θέμα: «Ο σοσιαλιστικός μετασχηματισμός στην εποχή της 'γενικής διάνοιας': το σύγχρονο επαναστατικό υποκείμενο ως διαλεκτική σύνθεση λαού και πλήθους».
2. της κας Αλεξάνδρας Πολιτάκη, με θέμα: «Τα σύνορα ως χώρος αλληλεπίδρασης με το υποκείμενο της αναγκαστικής μετακίνησης στον Étienne Balibar»).

Αυτή τη στιγμή επιβλέπω οκτώ (8) διδακτορικές διατριβές στο Τμήμα Πολιτικών Επιστημών:

1. Απρίλη Χριστίνα, Ωφελιμότητα & φεντεραλιστικό σύστημα του Johannes Althusius
2. Μαραμαθάς Γιάννης, Η μεταφυσική των πεπερασμένων τρόπων στον Σπινόζα
3. Μήτσικα Γεωργία, Κοινωνία της διακινδύνευσης και κλιματική κρίση στην Ελλάδα
4. Μπογιατζής Νίκος, Για την αισθητική και την πολιτική στον Jacques Rancière
5. Περράκης Βαγγέλης, Για την πολιτική των κοινών (commons)
6. Ρέγκας Στέφανος, Για τη μεταφυσική και την αισθητική θεωρία του Σπινόζα
7. Τέγος Μιχάλης, Η ερμηνεία του Χέγκελ από τον Αλεξάντρ Κοζέβ
8. Τουραλιάς Γιώργος, Για την ελευθερία, ισότητα και γενική βούληση στον Ρουσσώ

Οι διατριβές υπ' αριθμόν 4, 6 και 7 βρίσκονται στην τελική φάση της ολοκλήρωσής τους, δηλαδή γίνονται οι τελικές διορθώσεις.

Στο Τμήμα μου ήμουν μέλος πέντε (5) Τριμελών Συμβουλευτικών Επιτροπών διδακτορικών διατριβών που ολοκληρώθηκαν, ενώ είμαι μέλος σε άλλες δεκαπέντε (15) Τριμελείς Συμβουλευτικές Επιτροπές διατριβών υπό εκπόνηση.

Σε άλλα Τμήματα του Α.Π.Θ. (Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής, Νομικής, Βιολογίας) ήμουν μέλος σε τρεις (3) Τριμελείς Συμβουλευτικές Επιτροπές διδακτορικών διατριβών που ολοκληρώθηκαν, όπως και σε άλλα Πανεπιστήμια (Ε.Κ.Π.Α., Πάντειο, Ιωαννίνων), ήμουν μέλος σε τέσσερεις (4) Τριμελείς Συμβουλευτικές Επιτροπές διατριβών που ολοκληρώθηκαν.

Είμαι μέλος δέκα (10) Τριμελών Συμβουλευτικών Επιτροπών διατριβών υπό εκπόνηση, είτε σε άλλα Τμήματα του Α.Π.Θ. (Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής, Νομικής, Θεάτρου), είτε σε άλλα Πανεπιστήμια (Ε.Κ.Π.Α., Πάντειο, Ιωαννίνων, ΠαΜακ, Ιόνιο).

Έχω επιβλέψει είκοσι έξι (26) διπλωματικές εργασίες μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο Τμήμα μου, άλλες τέσσερεις (4) στο Διατμηματικό ΠΜΣ «Φιλοσοφία», άλλες δύο (2) στο ΠΜΣ «Δημόσιο Δίκαιο και Πολιτική Επιστήμη» της Νομικής Σχολής και άλλη μία (1) στο Διατμηματικό ΠΜΣ «Τέχνη και Δημόσια Σφαίρα».

Έχω συμμετάσχει ως μέλος σε πολλές Τριμελείς Επιτροπές για την εξέταση μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών (44 στο Τμήμα μου, 6 στο ΔΠΜΣ «Φιλοσοφία», 18 στο ΠΜΣ «Δημόσιο Δίκαιο και Πολιτική Επιστήμη» της Νομικής, 3 στο ΔΠΜΣ «Τέχνη και Δημόσια Σφαίρα»), καθώς και σε άλλα Πανεπιστήμια.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Κατά τα ακαδημαϊκά έτη 1995-96 και 1996-97 δίδαξα το μάθημα *Ιστορία των Ιδεών* στο Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ του Α.Π.Θ., ως διδάσκων του ΠΔ 407/80. Το 1997-98 δίδαξα *Φιλοσοφικά κείμενα* στο Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ., ως διδάσκων του ΠΔ 407/80. Τον Ιούνιο του 1998 εκλέχτηκα λέκτορας στο ίδιο Τμήμα (γνωστικό αντικείμενο: Ιστορία της Φιλοσοφίας). Διορίστηκα στις 5 Νοεμβρίου 1998 και υπηρέτησα εκεί έως τον Οκτώβριο του 2002. Τον Ιούνιο του 2002 εκλέχτηκα επίκουρος καθηγητής στο Τμήμα Πολιτικών Επιστημών της Σχολής ΝΟΠΕ του Α.Π.Θ. και διορίστηκα στις 9 Οκτωβρίου 2002. Μονιμοποιήθηκα στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή τον Ιούνιο του 2007. Εκλέχθηκα στη βαθμίδα του αναπληρωτή καθηγητή τον Ιούνιο του 2017 (δημοσίευση στο ΦΕΚ στις 18/10/2017), στην οποία και υπηρετώ μέχρι σήμερα.

Κατά το χειμερινό εξάμηνο των ακαδημαϊκών ετών 2000-01 και 2001-02 δίδαξα με στο Τμήμα Πολιτικών Επιστημών ανάθεση το μάθημα *Η πολιτική φιλοσοφία στην αρχαία Ελλάδα*. Μετά τον διορισμό μου, δίδαξα και εξακολουθώ να διδάσκω σε προπτυχιακό επίπεδο τα εξής υποχρεωτικά μαθήματα: *Πολιτική φιλοσοφία στην Αρχαία Ελλάδα, Πολιτικές θεωρίες της Νεωτερικότητας, Μοντερνισμός και μεταμοντερνισμός στην πολιτική, Σύγχρονες θεωρίες κοινωνικού συμβολαίου, Νεότερη πολιτική φιλοσοφία Ι, Θεωρίες κοινωνικού συμβολαίου, Οντολογία και πολιτική, Νεότερη πολιτική φιλοσοφία, Ηθική και πολιτική*, καθώς και τα μαθήματα επιλογής *Θέματα νεότερης πολιτικής φιλοσοφίας και Θέματα σύγχρονης πολιτικής φιλοσοφίας* (ακαδημαϊκά έτη: 2002-03 έως 2022-23).

Σε μεταπτυχιακό επίπεδο διδάσκω επί δεκαεπτά (17) χρόνια. Στην κατεύθυνση της «Πολιτικής Θεωρίας και Φιλοσοφίας» του ΜΠΣ, δίδαξα τα εξής υποχρεωτικά μαθήματα: *Πολιτική φιλοσοφία II* και *Πολιτική φιλοσοφία III* (ακαδημαϊκά έτη: 2006-07 έως 2013-14). Από το ακαδημαϊκό έτος 2014-15 μέχρι και το έτος 2017-18 δίδαξα το μάθημα *Κλασική πολιτική φιλοσοφία*. Από το έτος 2018-19 και μέχρι φέτος (2022-23) διδάσκω το μάθημα *Κλασική πολιτική θεωρία και φιλοσοφία*. Το έτος 2021-22 δίδαξα επίσης το μάθημα *Νεότερη πολιτική θεωρία και φιλοσοφία*.

Επίσης, από το ακαδημαϊκό έτος 2014-15 και μέχρι φέτος (2022-23) διδάσκω το μάθημα *Πολιτική Επιστήμη I* (ενώ στο διάστημα 2014-2019 δίδασκα και το μάθημα *Πολιτική Επιστήμη III*) στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Δημόσιο Δίκαιο και Πολιτική Επιστήμη» στη Νομική Σχολή του Α.Π.Θ.

Από το ακαδημαϊκό έτος 2018-19 και μέχρι φέτος (2022-23) διδάσκω το μάθημα *Κλασική πολιτική θεωρία και φιλοσοφία* στο Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Φιλοσοφία» (όπου συμμετέχουν τα Τμήματα Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής, Πολιτικών Επιστημών και Νομικής του Α.Π.Θ.).

Από το ακαδημαϊκό έτος 2019-20 και μέχρι φέτος (2022-23) διδάσκω το μάθημα *Φιλοσοφία, αισθητική και ερμηνεία της Τέχνης* στο Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Τέχνη και Δημόσια Σφαίρα» (όπου συμμετέχουν τα Τμήματα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτικών Επιστημών του Α.Π.Θ.).

Τα ακαδημαϊκά έτη 1995-96, 1996-97 και 1997-98 δίδαξα *Ιστορία της φιλοσοφίας* στο Γαλλικό Ινστιτούτο Θεσσαλονίκης, στο πλαίσιο του Μεταπτυχιακού προγράμματος (DEA) «Ιστορία και φιλοσοφία των Επιστημών» του Πανεπιστημίου της Λίλλης (Lille III) σε συνεργασία με το Α.Π.Θ., πρόγραμμα το οποίο διηύθυνε στη Θεσσαλονίκη ο αείμνηστος Γιώργος Γκουνταρούλης.

Έχω διδάξει επίσης μετάφραση φιλοσοφικών κειμένων στο «Κέντρο Μετάφρασης Λογοτεχνίας και Δοκιμίου», του οποίου είχα και τη διεύθυνση (Γαλλικό Ινστιτούτο Θεσσαλονίκης, 1998-2000).

Από το 2001 έως το 2011 δίδαξα μετάφραση φιλοσοφικών κειμένων στο ΕΚΕΜΕΛ (Ευρωπαϊκό Κέντρο Μετάφρασης Λογοτεχνίας και Επιστημών του Ανθρώπου), στην Αθήνα.

Επίσης έχω διδάξει στο Πανεπιστήμιο της Πικαρδίας (στην Αμιένη της Γαλλίας), στο πλαίσιο του προγράμματος ανταλλαγών διδασκόντων ΣΩΚΡΑΤΗΣ, τον Απρίλιο του 2001 (μαθήματα νεότερης φιλοσοφίας, κυρίως Σπινόζα και Ρουσσώ, για διάστημα δύο εβδομάδων - 16 ώρες).

Από τον Δεκέμβριο του 2000 έως τον Ιούνιο του 2001 συμμετείχα στο πρόγραμμα «Επαγγελματική επιμόρφωση φιλολόγων» που χρηματοδοτήθηκε από το ΕΠΕΑΕΚ και διεξήχθη στο Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του Α.Π.Θ.. Στο πλαίσιο αυτό δίδαξα το μάθημα «Αρχαίος ελληνικός φιλοσοφικός λόγος», επέβλεψα δύο εργασίες και συμμετείχα στο colloquium της ολοκλήρωσης του προγράμματος.

Από το ακαδημαϊκό έτος 2011-12 και μέχρι το έτος 2018-19 δίδαξα εθελοντικά στο Ανοιχτό Πανεπιστήμιο του Δήμου Θεσσαλονίκης, όπου και ήμουν υπεύθυνος συντονιστής του προγράμματος της φιλοσοφίας κατά το έτος 2012-13.

Έχω διδάξει εθελοντικά έναν κύκλο μαθημάτων στους σπουδαστές της Δραματικής Σχολής του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

Έχω δημοσιεύσει άρθρα, επιφυλλίδες και βιβλιοκρισίες στα περιοδικά *Αξιολογικά*, *Υπόμνημα στη Φιλοσοφία*, *Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση*, *Σύγχρονα Θέματα*, *Νέα Εστία*, *Αληθεια*, *Ο Πολίτης*, *Εντευκτήριο*, *Ένεκεν*, *The Athens Review of Books*, *Books' Journal*, *Παράλλαξη*, καθώς και στις εφημερίδες *Αγγελιοφόρος*, *Η Αυγή*, *Το Βήμα*, *Έθνος*, *Η Εποχή*, *Εφημερίδα των Συντακτών*, *Documento*, *Η Καθημερινή*, *Μακεδονία* και *Νέα Σελίδα*, αλλά και σε πολλές ειδησεογραφικές ιστοσελίδες. Τα τελευταία 10 χρόνια συνεργάζομαι σε σταθερή βάση με την *Εφημερίδα των Συντακτών*, δημοσιεύοντας βιβλιοπαρουσιάσεις.

Έχω γράψει 29 άρθρα-λήμματα φιλοσοφικού περιεχομένου για τη *Σχολική Εγκυκλοπαίδεια Πατάκης-Oxford*. Συνεργάστηκα με το περιοδικό *Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση*, συντάσσοντας τριμηνιαίο «Δελτίο ελληνικής φιλοσοφικής βιβλιογραφίας» (2000-2004).

Έχω μεταφράσει από τα γαλλικά αρκετές φιλοσοφικές μελέτες και έχω κάνει την επιμέλεια φιλοσοφικών μεταφράσεων. Μετέφρασα επίσης από τα λατινικά την *Πολιτική πραγματεία* του Σπινόζα και αποσπάσματα της *Θεολογικοπολιτικής πραγματείας* του.

Γνωρίζω άριστα γαλλικά, πολύ καλά αγγλικά, μετρίως ιταλικά και γερμανικά.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Υπηρέτησα ως Πρόεδρος στο Τμήμα Πολιτικών Επιστημών για δύο θητείες (από την 1-1-2018 έως τις 31-8-2022). Συμμετείχα ανελλιπώς στην Κοσμητεία της Σχολής Ο.Π.Ε. και στη Σύγκλητο του Α.Π.Θ..

Στο Τμήμα Πολιτικών Επιστημών ήμουν Σύμβουλος Σπουδών επί σειρά ετών (2007-2015). Επίσης, ήμουν (2005-2015) υπεύθυνος για τις ανταλλαγές φοιτητών μέσω των ευρωπαϊκών προγραμμάτων ΕΡΑΣΜΟΣ/ΣΩΚΡΑΤΗΣ. Εξακολουθώ να είμαι υπεύθυνος για τις συμφωνίες «Έρασμος+» με τα Πανεπιστήμια Μάαστριχτ, Βρότσλαβ, Φρανκφούρτης, Νάντης και Άγκυρας. Διετέλεσα και διατελώ μέλος διαφόρων Επιτροπών του Τμήματος. Είμαι μέλος της ΟΜΕΑ του Τμήματος.

Σε επίπεδο Σχολής Ο.Π.Ε., ήμουν μέλος της Επιτροπής Επιστημονικών Εκδηλώσεων και Επικοινωνίας (από το 2014 μέχρι το 2018).

Στο επίπεδο συνολικά του Α.Π.Θ., συμμετείχα και συμμετέχω στις εξής επιτροπές: Συμβούλιο Περιβάλλοντος (ως εκπρόσωπος του Τμήματος Πολιτικών Επιστημών, 2010-2018), Επιτροπή Ακαδημαϊκής Στρατηγικής (2011-2012), Επιτροπή Διαφάνειας και Διαβούλευσης (2011-2012), Επιτροπή Δημοσίων Σχέσεων και Επικοινωνίας (ως αναπληρωτής πρόεδρος από το 2015 μέχρι το 2019), Επιτροπή Αθλητικών και Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων (2019-2022). Επίσης, συμμετέχω ενεργά στον Σύλλογο Αποφοίτων του Α.Π.Θ..

Επί σειρά ετών (2002-2010) ήμουν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ενιαίου Συλλόγου Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΕΣΔΕΠ) του Α.Π.Θ., ενώ χρημάτισα (2003-2006) και μέλος της Διοικούσας Επιτροπής της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Συλλόγων Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΠΟΣΔΕΠ).

Έχω διατελέσει μέλος της Επιτροπής Κρατικών Βραβείων Μετάφρασης (2006-2007). Επίσης, ήμουν εκπρόσωπος του Α.Π.Θ. στον Δήμο Θεσσαλονίκης από τον Μάρτιο του 2013 μέχρι τον Αύγουστο του 2015, για το πρόγραμμα «Θεσσαλονίκη Ευρωπαϊκή Πρωτεύουσα Νεολαίας 2014».

Στις 2 Ιουνίου 2015 η Γαλλική Δημοκρατία με τίμησε με το παράσημο του «Ιππότη του Τάγματος του Ακαδημαϊκού Φοίνικα». Η απονομή έγινε για την προσφορά μου στην ελληνογαλλική συνεργασία σε ακαδημαϊκό επίπεδο, για το επιστημονικό μου έργο στο πεδίο της φιλοσοφίας και για τις μεταφράσεις μου φιλοσοφικών κειμένων από τα γαλλικά προς τα ελληνικά. Για τη διάκριση αυτή τιμήθηκα με αριστείο από την Πρυτανεία του Α.Π.Θ. τον Ιανουάριο του 2016 και από την Κοσμητεία της Σχολής Ο.Π.Ε. τον Οκτώβριο του 2016.

Από τον Αύγουστο του 2015 μέχρι τον Νοέμβριο του 2019 διετέλεσα Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος (άμισθη θέση).

2. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

1/ Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ του Α.Π.Θ.

Μάθημα: *Ιστορία των Ιδεών*

Ακαδημαϊκό έτος 1995-1996

Χειμερινό εξάμηνο: διδασκαλία 4 ωρών την εβδομάδα (2 ώρες στο Α' εξάμηνο και 2 ώρες στο Γ' εξάμηνο).

Α' εξάμηνο: Εισαγωγή στην Ιστορία της Φιλοσοφίας. Αναφορές στην αρχαία ελληνική φιλοσοφία (Πλάτων, Αριστοτέλης). Η νεότερη φιλοσοφία (17ος αιώνας). Νεότερα φιλοσοφικά ρεύματα (ορθολογισμός, εμπειρισμός).

Γ' εξάμηνο: Διαφωτισμός. Φιλοσοφικές θεωρίες του 18ου αιώνα. Ρομαντισμός. Γερμανικός ιδεαλισμός. Καντ και Χέγκελ. Η οργάνωση της εκπαίδευσης στις αρχές του 19ου αιώνα.

Εαρινό εξάμηνο: διδασκαλία 4 ωρών την εβδομάδα (2 ώρες στο Β' εξάμηνο και 2 ώρες στο Δ' εξάμηνο).

Β' εξάμηνο: Φιλοσοφίες της Ιστορίας (Βίκο, Ρουσσώ, Καντ, Χέγκελ, Κοντ, Σπένγκλερ, Τούνμπη). Σημαντικά φιλοσοφικά ρεύματα του 19ου αιώνα (κλασικισμός, θετικισμός, ιστορισμός, μαρξισμός).

Δ' εξάμηνο: Οι κοινωνικές επιστήμες στις αρχές του 20ου αιώνα. Οι εξελίξεις στις φυσικές επιστήμες. Κύρια φιλοσοφικά ρεύματα του 20ου αιώνα (φαινομενολογία, υπαρξισμός, λογικός θετικισμός, στρουκτουραλισμός, κριτική θεωρία).

Ακαδημαϊκό έτος 1996-1997

Χειμερινό εξάμηνο: διδασκαλία 2 ωρών την εβδομάδα, στο Γ' εξάμηνο.

Γ' εξάμηνο: Ηθική φιλοσοφία. (Σωκράτης, Πλάτων, Αριστοτέλης, Στωικοί, Σπινόζα, Ρουσσώ, Καντ, Νίτσε).

Εαρινό εξάμηνο: διδασκαλία 2 ωρών την εβδομάδα, στο Δ' εξάμηνο.

Δ' εξάμηνο: Πολιτική φιλοσοφία. (Πολιτική θεωρία Πλάτωνα και Αριστοτέλη. Η νέα πολιτική επιστήμη του Μακιαβέλι. Θεωρίες φυσικού δικαίου περί κράτους. Μαρξισμός. Η σύγχρονη δημοκρατία. Πολιτική και επικοινωνία. Χάμπερμας).

Στο πλαίσιο των μαθημάτων επιχειρήθηκε η εξοικείωση των φοιτητών του Τμήματος Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ με κεντρικά φιλοσοφικά προβλήματα, κυρίως της νεότερης και σύγχρονης εποχής. Έγινε προσπάθεια σύνδεσης των υπό εξέταση ιστορικών και φιλοσοφικών προβλημάτων με τις σύγχρονες συζητήσεις και διαμάχες.

2/ Γαλλικό Ινστιτούτο Θεσσαλονίκης

Μάθημα: *Ιστορία της Φιλοσοφίας (Μεταπτυχιακό Τμήμα)*

Ακαδημαϊκά έτη 1995-1996, 1996-1997 και 1997-1998

Εισαγωγή στην Ιστορία της Φιλοσοφίας: Διδασκαλία στα 2 έτη του Μεταπτυχιακού προγράμματος (DEA) «Ιστορία και φιλοσοφία των Επιστημών» (σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο της Λίλλης - Lille-III). Στο πλαίσιο αυτών των σεμιναρίων επιχειρήθηκε η εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών (οι οποίοι προέρχονταν κυρίως από τμήματα θετικών επιστημών) με τα προβλήματα της Ιστορίας της φιλοσοφίας. Η διδασκαλία προσπάθησε να αναδείξει τις σχέσεις των μεγάλων φιλοσοφικών συστημάτων της νεότερης και σύγχρονης περιόδου με τις επιστημονικές θεωρίες και τις πολιτικές εξελίξεις.

3/ Διάφορα

α) Γαλλικό Ινστιτούτο Θεσσαλονίκης

Μάθημα: *Νέα Ελληνικά* (1995-96, 1996-97) στο Τμήμα «Τρίγλωσση Μετάφραση» (σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο του Στρασβούργου) και στο Τμήμα «Γαλλική Φιλολογία» (σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο της Σορβόνης - Paris-III).

β) Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ του Α.Π.Θ.

Μάθημα: *Πολιτική Ιστορία* (χειμερινό-εαρινό εξάμηνο 1996-97)

γ) Σχολή Ξεναγών του ΕΟΤ (Θεσσαλονίκη)

Μάθημα: *Πολιτική Ιστορία* (ακαδημαϊκό έτος 1997-98)

δ) Μαθήματα αρχαίας φιλοσοφίας για ιταλούς σπουδαστές (Λιτόχωρο Πιερίας)

Μάθημα: *Εισαγωγή στην αρχαία φιλοσοφία. Η φιλοσοφία του Επίκουρου* (2003-04)

ε) ΕΚΕΜΕΛ (Αθήνα)

Μάθημα: *Μετάφραση φιλοσοφικών κειμένων* (από το 2001 έως το 2012)

4/ Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής της Φιλοσοφικής του Α.Π.Θ.

Μάθημα: *Ιστορία της φιλοσοφίας – Πολιτική φιλοσοφία*

Ακαδημαϊκό έτος 1997-1998

Χειμερινό εξάμηνο: διδασκαλία 8 ωρών την εβδομάδα (2 τετράωρα μαθήματα).

1) Αριστοτέλης, Πολιτικά: Εισαγωγή στην πολιτική φιλοσοφία του Αριστοτέλη, με βάση τη μελέτη του πρωτότυπου κειμένου των *Πολιτικών* (και με αναφορές στα ηθικά κείμενα του σταγειρίτη).

2) Κείμενα ελληνιστικής φιλοσοφίας: Εισαγωγή στην ελληνιστική φιλοσοφία (Στωικοί, Επικούρειοι, Σκεπτικοί). Ειδικότερη μελέτη της επικούρειας φιλοσοφίας (*Επιστολή προς Μενοικέα, Κύρια Δόξα*).

Εαρινό εξάμηνο: διδασκαλία 8 ωρών την εβδομάδα (2 τετράωρα μαθήματα).

1) Κείμενα στωικών φιλοσόφων: Εισαγωγή στη στωική ηθική φιλοσοφία, με βάση τη μελέτη αποσπασμάτων των πρωτότυπων κειμένων. Ειδικότερη μελέτη του *Εγχειριδίου* του Επίκτητου.

2) Κείμενα προσωκρατικών φιλοσόφων: Εισαγωγή στη σκέψη των προσωκρατικών φιλοσόφων. Ειδικότερη μελέτη των αποσπασμάτων του Ηράκλειτου.

Ακαδημαϊκό έτος 1998-1999

Εαρινό εξάμηνο: διδασκαλία 6 ωρών την εβδομάδα (2 τρίωρα μαθήματα).

1) Το πρόβλημα του γνωστικού υποκειμένου στη νεότερη φιλοσοφία: Αναλύθηκε ο ρόλος του γνωστικού υποκειμένου στη νεότερη φιλοσοφία, σε συνάρτηση με τις νεωτερικές έννοιες της συνείδησης, της ατομικότητας και της υποκειμενικότητας. Μελετήθηκαν κυρίως οι γνωσιοθεωρίες του Ντεκάρτ και του Λοκ, με παράλληλη αναφορά στις πολιτικές συνέπειές τους.

2) Το πρόβλημα της ελευθερίας στον κλασικό ορθολογισμό: Τέθηκε και εξετάστηκε το πρόβλημα της ελευθερίας στον 17ο αιώνα, από μεταφυσική, ανθρωπολογική και, κυρίως, πολιτική άποψη. Με βάση επιλεγμένα κείμενα του Ντεκάρτ, του Σπινόζα και του Λάιμπνιτς, καταβλήθηκε προσπάθεια να εντοπιστούν οι οντολογικές προϋποθέσεις της πολιτικής ελευθερίας, όπως αυτές εκτίθενται στα φιλοσοφικά συστήματα του κλασικού ορθολογισμού.

Ακαδημαϊκό έτος 1999-2000

Χειμερινό εξάμηνο: διδασκαλία 6 ωρών την εβδομάδα (2 τρίωρα μαθήματα).

1) Πολιτική φιλοσοφία: Έγινε μια εισαγωγή στην πολιτική φιλοσοφία, με αναφορές στην Αρχαιότητα (Πλάτων και Αριστοτέλης), τον Μεσαίωνα (Αυγουστίνος, Θωμάς Ακινάτης), τους Νεότερους Χρόνους (από τον Μακιαβέλι έως τον Καντ) και τη Σύγχρονη Εποχή (19ος και 20ος αιώνες).

2) Φιλοσοφικές θεωρίες του κοινωνικού συμβολαίου: Στο μάθημα εξετάστηκαν οι φιλοσοφικές θεωρίες του κοινωνικού συμβολαίου κατά τον 17ο και 18ο αιώνα. Με βάση ορισμένα κείμενα των Χομπς, Σπινόζα, Λοκ και Ρουσσώ, καταβλήθηκε προσπάθεια να καταδειχθεί η φιλοσοφική επιχειρηματολογία που οδηγεί στις διαφορετικές θεωρίες περί κοινωνικού συμβολαίου. Έγιναν επίσης αναφορές στη θεωρία του φυσικού δικαίου (Γκρότιους, Πούφεντορφ).

Εαρινό Εξάμηνο: διδασκαλία 6 ωρών την εβδομάδα (2 τρίωρα μαθήματα).

1) Η πολιτική θεωρία του Σπινόζα: Παρουσιάζεται και αναλύεται διεξοδικά η πολιτική θεωρία του Σπινόζα, με βάση τις δύο του *Πραγματείες* (Θεολογικοπολιτική και Πολιτική) και σε συνάφεια με το φιλοσοφικό του σύστημα (*Ηθική*). Επιχειρούνται επίσης αναφορές στις προϋποθέσεις της σπινοζικής πολιτικής θεωρίας (Θωμάς Ακινάτης, Μακιαβέλι, Χομπς).

2) Στωικισμός και επικουρισμός κατά τον 16ο και 17ο αιώνα: Στο πλαίσιο του μαθήματος επιχειρούνται η παρουσίαση, η ανάλυση και η ερμηνεία της αναβίωσης του στωικισμού και του επικουρισμού στο κατώφλι των Νεότερων Χρόνων (16ος-17ος αιώνας). Συζητούνται οι βασικότερες θέσεις των εκπροσώπων των δύο αυτών φιλοσοφικών ρευμάτων.

Ακαδημαϊκό έτος 2000-2001

Χειμερινό εξάμηνο: διδασκαλία 6 ωρών την εβδομάδα (2 τρίωρα μαθήματα).

1) Πολιτική Φιλοσοφία: Έγινε μια εισαγωγή στην πολιτική φιλοσοφία, με αναφορές στην Αρχαιότητα (Πλάτων και Αριστοτέλης), τον Μεσαίωνα (Αυγουστίνος, Θωμάς Ακινάτης), τους Νεότερους Χρόνους (από τον Μακιαβέλι έως τον Καντ) και τη Σύγχρονη Εποχή (19ος και 20ος αιώνας).

2) Φιλοσοφία της Ιστορίας κατά τους Νεότερους Χρόνους: Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάστηκαν ορισμένες κομβικές συλλήψεις της Φιλοσοφίας της Ιστορίας, από τον 17ο έως τον 19ο αιώνα (Μποσσυέ, Βίκο, Βολταίρος, Ρουσσώ, Καντ, Χέγκελ, Κοντ, Μαρξ), με κύριο άξονα την έννοια της προόδου.

Εαρινό Εξάμηνο: διδασκαλία 6 ωρών την εβδομάδα (2 τρίωρα μαθήματα).

1) Η φιλοσοφία του Ζ.-Ζ. Ρουσσώ: Με βάση τα σημαντικότερα κείμενα του φιλοσόφου της Γενεύης, επιχειρήθηκε να καταδειχθούν οι βασικές παράμετροι της φιλοσοφικής του προσπάθειας. Το μάθημα επικεντρώθηκε ιδιαίτερα στην πολιτική του θεωρία. Παράλληλα, εξετάστηκε η συνοχή της ρουσσωικής φιλοσοφίας και η αμφίσημη σχέση της με τη νεωτερικότητα.

2) Εισαγωγή στη φιλοσοφία των κοινωνικών επιστημών: Στο πλαίσιο του μαθήματος έγινε προσπάθεια να οριστεί τι είναι κοινωνικές επιστήμες και πώς σχετίζονται με τη φιλοσοφία. Με φόντο τη νεωτερικότητα, παρουσιάστηκε η σκέψη του 20ού αιώνα μέσω δύο "σχολών": η κριτική θεωρία της Σχολής της Φραγκφούρτης (που καταλήγει στη θεωρία της επικοινωνίας του Γιούργκεν Χάμπερμας) συγκρίθηκε με τον γαλλικό στρουκτουραλισμό (και με την τροπή που παίρνει μέσα στο έργο του Μισέλ Φουκώ).

Ακαδημαϊκό έτος 2001-2002

Χειμερινό εξάμηνο: διδασκαλία 6 ωρών την εβδομάδα (2 τρίωρα μαθήματα).

1) Αρχαία Ελληνική Πολιτική Φιλοσοφία: Εδώ εξετάστηκαν τα κομβικά σημεία της αρχαίας ελληνικής πολιτικής σκέψης. Επίσης, με βάση τα κείμενα των αρχαίων φιλοσόφων (κυρίως του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη), επιχειρήθηκε μια εισαγωγή σε προβλήματα, έννοιες και μεθόδους της πολιτικής φιλοσοφίας. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην ανάδειξη της συνάφειας που έχει η αρχαία πολιτική φιλοσοφία με νεότερες και σύγχρονες πολιτικές θεωρίες.

2) Ιστορία της Νεότερης Φιλοσοφίας: από τον Χομπς στον Ρουσσώ: Παρουσιάστηκαν ορισμένα από τα μεγάλα συστήματα σκέψης της Νεότερης Εποχής (Ντεκάρτ, Χομπς, Σπινόζα, Λοκ, Ρουσσώ), με κεντρικό άξονα το πρόβλημα των σχέσεων μεταξύ μεταφυσικής και πολιτικής θεωρίας. Με αφετηρία τα θεμελιώδη κείμενα του κάθε φιλοσόφου, επιχειρήθηκε να καταδειχθεί η φιλοσοφική επιχειρηματολογία που οδηγεί στις διαφορετικές θεωρίες περί φύσης και κοινωνίας.

5/ Τμήμα Πολιτικών Επιστημών της Σχολής (Ν.)Ο.Π.Ε. του Α.Π.Θ.

Ακαδημαϊκά έτη 2000-2001 και 2001-2002

Μάθημα: **Η πολιτική φιλοσοφία στην αρχαία Ελλάδα** (διδασκαλία με ανάθεση)

Χειμερινό εξάμηνο: διδασκαλία 3 ωρών την εβδομάδα (1 τρίωρο μάθημα)
(βλ. παρακάτω)

Ακαδημαϊκά έτη 2002-2003 έως 2005-2006

Χειμερινό εξάμηνο: διδασκαλία 6 ωρών την εβδομάδα (1 μάθημα επί 2 τρίωρα).

Μάθημα: **Πολιτική φιλοσοφία στην αρχαία Ελλάδα**

Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται τα κομβικά σημεία της αρχαίας ελληνικής πολιτικής θεωρίας, από τους Σοφιστές έως τον Αριστοτέλη. Με αφετηρία τα κείμενα αρχαίων φιλοσόφων (κυρίως του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη), επιχειρείται μια εισαγωγή σε προβλήματα, έννοιες και μεθόδους της πολιτικής φιλοσοφίας. Επίσης, δίνεται έμφαση στην ανάδειξη της συγγένειας που ενδέχεται να έχει η αρχαία πολιτική φιλοσοφία με νεότερες και σύγχρονες πολιτικές θεωρίες.

Εαρινό εξάμηνο: διδασκαλία 6 ωρών την εβδομάδα (2 τρίωρα μαθήματα).

Μάθημα: Πολιτικές θεωρίες της νεωτερικότητας (1789-1939)

Εξετάζονται τα μεγάλα ρεύματα και οι θεωρητικές διαμάχες που διατρέχουν τον πολιτικό στοχασμό από τον 19^ο αιώνα έως τα μέσα του 20^{ου}. Η εκκοσμίκευση του πολιτικού πεδίου, η ελευθερία και η ισότητα μελετώνται θεωρητικά με την ανάδειξη συμπληρωματικών εννοιολογικών ζευγών: κοινωνία και κράτος, δημόσιο και ιδιωτικό, άτομο και πολίτης. Αναλύονται οι εξισωτικές θεωρίες της χειραφέτησης όπως εμφανίζονται στη σοσιαλιστική ουτοπική σκέψη, η πολιτική θεωρία της κοινωνικής επανάστασης στον Μαρξ, η ανάδειξη της ιδιωτικότητας που επιχειρεί ο Κονστάν, τα ερωτήματα που θέτει σε ιδιώτευση και ισότητα ο Τοκβίλ, η διεύρυνση του μαρξιστικού ορίζοντα από τον Γκράμσι, οι πολιτικές κατασκευές του φασισμού, η ολοκληρωτική δημοκρατία στον Καρλ Σμιτ. Τέλος, γίνεται αναφορά στα πρώτα ερωτηματικά που θέτουν στη νεωτερικότητα η ψυχανάλυση και ορισμένα καλλιτεχνικά ρεύματα του 20^{ου} αιώνα.

Μάθημα: Μοντερνισμός και μεταμοντερνισμός στην πολιτική

Εξετάζονται οι έννοιες του μοντερνισμού (ή της νεωτερικότητας) και του μεταμοντερνισμού (ή της μετανεωτερικότητας), υπό το πρίσμα της νεότερης και σύγχρονης πολιτικής φιλοσοφίας. Μελετώνται τα κύρια χαρακτηριστικά του μοντέρνου και του μεταμοντέρνου φιλοσοφικού στοχασμού περί πολιτικής, μέσα από τη διεξοδική σύγκριση των δύο τρόπων σύλληψης του κόσμου. Για τον σκοπό αυτό, παρουσιάζονται ορισμένες σταθερές της πολιτικής φιλοσοφίας από τον Διαφωτισμό και τη Γαλλική Επανάσταση έως τα μέσα του 20^{ου} αιώνα, ώστε να καταδειχθεί με ποιους ακριβώς τρόπους η μεταμοντέρνα σκέψη ανανεώνει τον θεωρητικό στοχασμό ως προς την πολιτική. Στην προοπτική αυτή εξετάζονται τα φιλοσοφικά εγχειρήματα της Άρεντ, των Αντόρνο και Χορκχάιμερ, του Φουκώ, του Λυστάρ, του Ντερριντά, του Χάμπερμας, του Ρόρτυ, του Μπαλιμπάρ, του Νέγκρι, του Αγκάμπεν και του Ζίζεκ.

Ακαδημαϊκά έτη 2006-2007 έως 2012-2013

Χειμερινό εξάμηνο: διδασκαλία 6 ωρών την εβδομάδα (1 μάθημα επί 2 τρίωρα).

Μάθημα υποχρεωτικό: ΚΥΟ102, Πολιτική φιλοσοφία στην αρχαία Ελλάδα

Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται τα κομβικά σημεία της αρχαίας ελληνικής πολιτικής θεωρίας, από τους Σοφιστές έως τον Αριστοτέλη. Με αφετηρία σχετικά κείμενα αρχαίων φιλοσόφων (κυρίως του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη), επιχειρείται μια εισαγωγή σε προβλήματα, έννοιες και μεθόδους της πολιτικής φιλοσοφίας. Επίσης, δίνεται έμφαση στην ανάδειξη της συγγένειας που ενδέχεται να έχει η αρχαία πολιτική φιλοσοφία με νεότερες και σύγχρονες πολιτικές θεωρίες.

Εαρινό εξάμηνο: διδασκαλία 9 ωρών την εβδομάδα (3 τρίωρα μαθήματα).

Μάθημα υποχρεωτικό: **ΚΥΟ606, Σύγχρονες θεωρίες κοινωνικού συμβολαίου**

Στο πλαίσιο του μαθήματος παρουσιάζονται οι σύγχρονες φιλοσοφικές θεωρίες περί πολιτικής που αναφέρονται στο κοινωνικό συμβόλαιο. Αφού επιχειρηθεί μια γενική εισαγωγή στη θεωρία του κοινωνικού συμβολαίου, εξετάζονται κριτικά οι σημαντικότερες συμβολαιϊκές απόπειρες στο πεδίο της σύγχρονης πολιτικής φιλοσοφίας. Καταβάλλεται επίσης προσπάθεια να συσχετιστούν οι φιλοσοφικές προϋποθέσεις των σύγχρονων θεωριών κοινωνικού συμβολαίου με συγκεκριμένες πολιτικές εκφάνσεις και πολιτικά ρεύματα της εποχής μας (κυρίως με διάφορες εκδοχές της σοσιαλδημοκρατίας).

Μάθημα επιλογής: **ΚΕΟΕ26, Θέματα νεότερης πολιτικής φιλοσοφίας**

Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται οι σημαντικότερες πτυχές της νεότερης πολιτικής φιλοσοφίας (17^{ος} και 18^{ος} αιώνας). Με κεντρικό άξονα την πολιτική θεωρία του Σπινόζα, αναλύονται οι έννοιες του κράτους, της κυριαρχίας, του δικαίου, του νόμου, του πολιτεύματος, της δημοκρατίας και της ελευθερίας. Γίνεται εκτενής αναφορά στις πολιτικές θεωρίες του Χομπς, του Λοκ, του Ρουσσώ και του Καντ, ενώ τίθεται και το πρόβλημα των σχέσεων μεταξύ φιλοσοφίας, θεολογίας και πολιτικής.

Μεταπτυχιακό μάθημα: **ΠΘΦ 202, Πολιτική φιλοσοφία II**

Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται η γένεση και η διαμόρφωση της πολιτικής φιλοσοφίας που προτάσσει την προβληματική της κοινωνικής χειραφέτησης. Με αφετηρία ορισμένα νεανικά έργα του Μαρξ, μελετώνται οι μεθοδολογικές αρχές, οι βασικές έννοιες και τα θεωρητικά προβλήματα μιας φιλοσοφίας της κοινωνικής χειραφέτησης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο συσχετισμό αυτών των θεμάτων με τα προβλήματα της σύγχρονης πολιτικής φιλοσοφίας. Οι φοιτητές, αφού μελετήσουν πρωτότυπα φιλοσοφικά κείμενα και σχετική βιβλιογραφία, καλούνται να συντάξουν και να παρουσιάσουν εργασίες.

Ακαδημαϊκά έτη 2012-2013 έως 2016-2017

Χειμερινό εξάμηνο: διδασκαλία 9 ωρών την εβδομάδα (3 τρίωρα μαθήματα).

Μάθημα υποχρεωτικό: **ΚΥΟ102, Πολιτική φιλοσοφία στην αρχαία Ελλάδα**

Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται τα κομβικά σημεία της αρχαίας ελληνικής πολιτικής θεωρίας, από τους Σοφιστές έως τον Αριστοτέλη. Με αφετηρία σχετικά κείμενα αρχαίων φιλοσόφων (κυρίως του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη), επιχειρείται μια εισαγωγή σε προβλήματα, έννοιες και μεθόδους της πολιτικής

φιλοσοφίας. Επίσης, δίνεται έμφαση στην ανάδειξη της συγγένειας που ενδέχεται να έχει η αρχαία πολιτική φιλοσοφία με νεότερες και σύγχρονες πολιτικές θεωρίες.

Μάθημα υποχρεωτικό: ΚΥΟ104, Νεότερη πολιτική φιλοσοφία I

Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται τα κομβικά σημεία της νεότερης πολιτικής φιλοσοφίας. Γίνεται μνεία των πολιτικών θεωριών του Μακιαβέλλι, του Χομπς, του Σπινόζα, του Λοκ και του Ρουσσώ, ενώ εξετάζεται διεξοδικά η πολιτική σκέψη του Μακιαβέλλι, μέσω μιας προσεκτικής ανάγνωσης του *Ηγεμόνα*.

Μεταπτυχιακό μάθημα στη Νομική Σχολή: Πολιτική Επιστήμη I και III

Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται η γένεση και η διαμόρφωση της νεότερης και σύγχρονης πολιτικής σκέψης. Με αφετηρία ορισμένους κλασικούς στοχαστές (Μακιαβέλλι, Χομπς, Σπινόζα, Λοκ, Ρουσσώ, Καντ, Χέγκελ και Μαρξ), μελετώνται οι μεθοδολογικές αρχές, οι βασικές έννοιες και τα θεωρητικά προβλήματα της πολιτικής επιστήμης. Στο παρόν εξάμηνο δίνεται έμφαση στη σύγχρονη πολιτική θεωρία. Εκτός από το κλασικό θέμα της διανοητικής σχέσης του Μαρξ με τον Χέγκελ, θα επικεντρωθούμε σε κάποιες «μετα-μαρξιστικές» θεωρίες (Ντερριντά, Μπαλιμπάρ, Νέγκρι). Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές, αφού μελετήσουν πρωτότυπα κείμενα και σχετική βιβλιογραφία, θα κληθούν να παρουσιάσουν προφορικά ένα θέμα και κατόπιν να συντάξουν την τελική εργασία τους για το μάθημα.

Εαρινό εξάμηνο: διδασκαλία 9 ωρών την εβδομάδα (3 τρίωρα μαθήματα).

Μάθημα υποχρεωτικό: ΚΥΟ606, Θεωρίες κοινωνικού συμβολαίου

Στο πλαίσιο του μαθήματος παρουσιάζονται οι φιλοσοφικές θεωρίες περί πολιτικής που αναφέρονται στο κοινωνικό συμβόλαιο. Αφού επιχειρηθεί μια γενική εισαγωγή στη θεωρία του κοινωνικού συμβολαίου, εξετάζονται κριτικά οι σημαντικότερες συμβολαιϊκές απόπειρες στο πεδίο της νεότερης πολιτικής φιλοσοφίας (Χομπς, Λοκ, Ρουσσώ). Καταβάλλεται επίσης προσπάθεια να συσχετιστούν οι φιλοσοφικές προϋποθέσεις των σύγχρονων θεωριών κοινωνικού συμβολαίου με συγκεκριμένες πολιτικές εκφάνσεις και πολιτικά ρεύματα της εποχής μας (κυρίως με διάφορες εκδοχές της σοσιαλδημοκρατίας).

Μάθημα υποχρεωτικό: ΚΥΟ802, Οντολογία και πολιτική

Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται οι σημαντικότερες πτυχές της οντολογίας σε συσχετισμό με την πολιτική φιλοσοφία. Με κεντρικό άξονα την πολιτική θεωρία του Σπινόζα, αναλύονται οι έννοιες του κράτους, της κυριαρχίας, του δικαίου και του νόμου, στην κατεύθυνση μιας πολιτικής οντολογίας. Γίνεται

αναφορά στις πολιτικές θεωρίες του Χομπς, του Ρουσσώ και του Χέγκελ, ενώ τίθεται και το πρόβλημα των σχέσεων μεταξύ φιλοσοφίας, θεολογίας και πολιτικής. Τέλος, αναλύεται η έννοια της πολιτικής θεολογίας.

Μεταπτυχιακό μάθημα: **ΠΕ 105, Κλασική πολιτική φιλοσοφία**

Στο πλαίσιο του μαθήματος επιχειρούμε να εξετάσουμε πώς διαμορφώθηκε και αναπτύχθηκε η έννοια της *δημοκρατίας* στην κλασική πολιτική σκέψη της πρώιμης Νεωτερικότητας και του Διαφωτισμού (16^{ος}-18^{ος} αιώνας). Με κεντρικό άξονα τις πολιτικές θεωρίες των Μακιαβέλλι, Χομπς, Σπινόζα, Λοκ, Ρουσσώ, Καντ και Χέγκελ, προσπαθούμε να εντοπίσουμε τα θεωρητικά προβλήματα που προκύπτουν ως προς τη δημοκρατική σκέψη εκείνης της εποχής, αλλά και της σύγχρονης. Έμφαση θα δοθεί στην ανάγνωση των πρωτότυπων κειμένων και σχετικών σημαντικών μελετών από τη δευτερογενή βιβλιογραφία. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα κληθούν να παρουσιάσουν προφορικά ένα θέμα και κατόπιν να συντάξουν την τελική εργασία τους για το μάθημα.

Ακαδημαϊκά έτη 2017-2018 έως 2021-2022

Χειμερινό εξάμηνο: διδασκαλία 9 ωρών την εβδομάδα (3 τρίωρα μαθήματα).

Μάθημα υποχρεωτικό: **ΚΥΟ102, Πολιτική φιλοσοφία στην αρχαία Ελλάδα**

Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται τα κομβικά σημεία της αρχαίας ελληνικής πολιτικής θεωρίας, από τους Σοφιστές έως τον Αριστοτέλη. Με αφετηρία σχετικά κείμενα αρχαίων φιλοσόφων (κυρίως του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη), επιχειρείται μια εισαγωγή σε προβλήματα, έννοιες και μεθόδους της πολιτικής φιλοσοφίας. Επίσης, δίνεται έμφαση στην ανάδειξη της συγγένειας που ενδέχεται να έχει η αρχαία πολιτική φιλοσοφία με νεότερες και σύγχρονες πολιτικές θεωρίες.

Μάθημα υποχρεωτικό: **ΚΥΟ606, Θεωρίες κοινωνικού συμβολαίου**

Στο πλαίσιο του μαθήματος παρουσιάζονται οι φιλοσοφικές θεωρίες περί πολιτικής που αναφέρονται στο κοινωνικό συμβόλαιο. Αφού επιχειρηθεί μια γενική εισαγωγή στη θεωρία του κοινωνικού συμβολαίου, εξετάζονται κριτικά οι σημαντικότερες συμβολαιϊκές απόπειρες στο πεδίο της νεότερης πολιτικής φιλοσοφίας (Χομπς, Λοκ, Ρουσσώ, Χιουμ, Καντ). Καταβάλλεται επίσης προσπάθεια να συσχετιστούν οι φιλοσοφικές προϋποθέσεις των σύγχρονων θεωριών κοινωνικού συμβολαίου με συγκεκριμένες πολιτικές εκφάνσεις και πολιτικά ρεύματα της εποχής μας (κυρίως με διάφορες εκδοχές της σοσιαλδημοκρατίας).

Μεταπτυχιακό μάθημα στη Νομική Σχολή: **Πολιτική Επιστήμη**

Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται η γένεση και η διαμόρφωση της νεότερης και σύγχρονης πολιτικής σκέψης. Με αφετηρία ορισμένους κλασικούς στοχαστές (Μακιαβέλλι, Χομπς, Σπινόζα, Λοκ, Ρουσσώ, Καντ, Χέγκελ και Μαρξ), μελετώνται οι μεθοδολογικές αρχές, οι βασικές έννοιες και τα θεωρητικά προβλήματα της πολιτικής επιστήμης. Αναπτύσσονται επίσης τα μεγάλα πολιτικά και ιδεολογικά ρεύματα της Νεωτερικότητας: συντηρητισμός, φιλελευθερισμός, σοσιαλισμός, κομμουνισμός, φασισμός, καθώς και οι ιδεολογίες του εθνικισμού και του λαϊκισμού. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές, αφού μελετήσουν πρωτότυπα κείμενα και σχετική βιβλιογραφία, θα κληθούν να παρουσιάσουν προφορικά ένα θέμα και κατόπιν να συντάξουν την τελική εργασία τους για το μάθημα.

Εαρινό εξάμηνο: διδασκαλία 6 ωρών την εβδομάδα (2 τρίωρα μαθήματα).

Μεταπτυχιακό μάθημα: **ΠΘ 201, Κλασική πολιτική θεωρία και φιλοσοφία**

Στο πλαίσιο του μαθήματος επιχειρούμε να εξετάσουμε πώς διαμορφώθηκε και αναπτύχθηκε η έννοια της *δημοκρατίας* στην κλασική πολιτική σκέψη της πρώιμης Νεωτερικότητας και του Διαφωτισμού (16^{ος}-18^{ος} αιώνας). Με κεντρικό άξονα τις πολιτικές θεωρίες των Μακιαβέλλι, Χομπς, Σπινόζα, Λοκ, Ρουσσώ, Καντ και Χέγκελ, προσπαθούμε να εντοπίσουμε τα θεωρητικά προβλήματα που προκύπτουν ως προς τη δημοκρατική σκέψη εκείνης της εποχής, αλλά και της σύγχρονης. Έμφαση θα δοθεί στην ανάγνωση των πρωτότυπων κειμένων και σχετικών σημαντικών μελετών από τη δευτερογενή βιβλιογραφία. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα κληθούν να παρουσιάσουν προφορικά ένα θέμα και κατόπιν να συντάξουν την τελική εργασία τους για το μάθημα.

Μεταπτυχιακό μάθημα ΔΠΜΣ «Τέχνη και Δημόσια Σφαίρα»: **Φιλοσοφία, Αισθητική και Ερμηνεία της Τέχνης**

Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζουμε πώς διαμορφώθηκε η έννοια της *Αισθητικής* ή της *Φιλοσοφίας της τέχνης*, από την κλασική Αρχαιότητα μέχρι τις μέρες μας. Με κεντρικό άξονα τις αισθητικές θεωρίες των Πλάτωνα, Αριστοτέλη, Καντ και Χέγκελ, επιχειρούμε να εντοπίσουμε τα θεωρητικά προβλήματα που προκύπτουν ως προς τη φιλοσοφική ανάλυση της τέχνης σε μια ιστορική προοπτική. Μελετούμε σύγχρονες θεωρίες περί τέχνης (Φουκώ, Ντελέζ, Μπαντιού, Ρανσιέρ, μεταξύ άλλων). Έμφαση θα δοθεί στην ανάγνωση των πρωτότυπων κειμένων και σχετικών σημαντικών μελετών από τη δευτερογενή βιβλιογραφία. Οι μεταπτυχιακές/οί φοιτήτριες/ές θα κληθούν να παρουσιάσουν προφορικά ένα θέμα στην τάξη και κατόπιν να συντάξουν την τελική εργασία τους για το μάθημα.

3. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

- 1) 14 Ιανουαρίου 1988: Προφορική παρουσίαση στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης Paris-IV, στο πλαίσιο του Μεταπτυχιακού σεμιναρίου της καθηγήτριας D. Leduc-Fayette, με θέμα: «Επιθυμία και φιληδονία στον Πασκάλ».
- 2) 26 Απριλίου 1989: Προφορική παρουσίαση στην École Normale Supérieure της οδού Ulm, στο πλαίσιο του Μεταπτυχιακού σεμιναρίου του καθηγητή P.-F. Moreau, με θέμα: «Η ιστορική παιδεία του Σπινόζα».
- 3) 9 Μαΐου 1990: Προφορική παρουσίαση στην École Normale Supérieure Ulm, στο πλαίσιο του Μεταπτυχιακού σεμιναρίου του καθηγητή P.-F. Moreau, με θέμα: «Η πολιτική χρήση της ιστορίας στους Χομπς και Σπινόζα: ομοιότητες και διαφορές».
- 4) 13-15 Μαρτίου 1992: Συμμετοχή με ανακοίνωση σε διεθνές συμπόσιο με θέμα: «Νέα πρωτότυπη έκδοση των έργων του Σπινόζα. Νέες μεταφράσεις». Οργανώθηκε από το Groupe de Recherches Spinozistes στο Saint-Malo (Γαλλία). Η ανακοίνωση είχε θέμα τις ελληνικές μεταφράσεις έργων του Σπινόζα. [βλ. Δημοσίευση αριθ. 5]
- 5) 25 Μαρτίου 1995: Συμμετοχή με ανακοίνωση σε διεθνή φιλοσοφική ημερίδα με θέμα: «Διάρκεια, χρόνος, αιωνιότητα στον Σπινόζα». Οργανώθηκε από το Groupe de Recherches Spinozistes στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης Paris-IV (Salle des Actes de Paris-Sorbonne), στο Παρίσι. Η ανακοίνωσή μου είχε ως θέμα την έννοια του ιστορικού χρόνου στη σπινοζική φιλοσοφία. [βλ. Δημοσίευση αριθ. 6]
- 6) 24-26 Νοεμβρίου 1995: Συμμετοχή με ανακοίνωση στο 7ο Πανελλήνιο Συνέδριο Φιλοσοφίας με θέμα: «Τεχνική και αξίες». Οργανώθηκε από την Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία και το Πανεπιστήμιο Πατρών, στην Πάτρα (Μέγαρο Λόγου και Τέχνης). Η ανακοίνωσή μου αφορούσε στο ζήτημα της τεχνικής και της επιστήμης στον Καρτέσιο και στον Σπινόζα. [βλ. Δημοσίευση αριθ. 7]
- 7) 16 Μαΐου 1996: Διάλεξη με θέμα: «Ο Κορνήλιος Καστοριάδης και η αρχαία ελληνική δημοκρατία» στο Ανοικτό σεμινάριο θεωρίας επιστημών του ανθρώπου, που οργάνωσε ο καθηγητής Κώστας Σταμάτης στο Τμήμα Νομικής του ΑΠΘ.
- 8) 30 Οκτωβρίου-3 Νοεμβρίου 1996: Συμμετοχή με ανακοίνωση σε διεθνές συμπόσιο με θέμα: «Τα όρια της αρχαίας κληρονομιάς. Η διαχείριση της αρχαιότητας από τον νεότερο ελληνισμό», που οργανώθηκε στο Ρέθυμνο από το Πανεπιστήμιο Κρήτης (συνδιοργάνωση: Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών - Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας). Η ανακοίνωσή μου είχε ως θέμα την ερμηνεία της αρχαίας ελληνικής δημοκρατίας από τον Κορνήλιο Καστοριάδη.
- 9) 1-4 Σεπτεμβρίου 1997: Διεθνές συνέδριο με θέμα: «Αριστοτέλης και σύγχρονη επιστήμη». Οργανώθηκε από την καθηγήτρια Δ. Σφενδόνη-Μέντζου, στη Φιλοσοφική Σχολή του ΑΠΘ. Συμμετείχα στην ειδική γραμματεία του συνεδρίου.

- 10) 9-10 Οκτωβρίου 1997: Διεθνές συμπόσιο με θέμα: «Αριστοτέλης. Μεταφυσική». Οργανώθηκε από την καθηγήτρια Τ. Πεντζοπούλου-Βαλαλά, στη Φιλοσοφική Σχολή του ΑΠΘ. Συμμετείχα στην ειδική γραμματεία του συμποσίου.
- 11) 9 Μαρτίου 2000: Ομιλία στην παρουσίαση του βιβλίου του Δ. Ν. Μαρωνίτη *Ομηρικά μεγαθήματα*, στο βιβλιοπωλείο 'Παρατηρητής' της Θεσσαλονίκης.
- 12) 13 Απριλίου 2000: Διάλεξη με θέμα: «Η θεωρία της δημοκρατίας στον Ρουσσώ» στο Ανοικτό σεμινάριο θεωρίας επιστημών του ανθρώπου, που οργάνωσε ο καθηγητής Κώστας Σταμάτης στο Τμήμα Νομικής του ΑΠΘ.
- 13) 20 Μαΐου 2000: Ανακοίνωση με θέμα: «Ελευθερία και δημοκρατία: ο απόλυτος Σπινόζα» σε επιστημονική ημερίδα για τη φιλοσοφία του Σπινόζα, στο Πάντειο Πανεπιστήμιο. Την ημερίδα οργάνωσαν το περιοδικό *Αξιολογικά* και ο Τομέας Κοινωνικής και Πολιτικής Θεωρίας του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου. Μαζί με τη Βασιλική Γρηγοροπούλου οργάνωσαμε την ημερίδα και είχαμε την επιστημονική επιμέλεια της έκδοσης των πρακτικών. [βλ. Δημοσίευση αριθ. 9]
- 14) Δεκέμβριος 2000 – Ιούνιος 2001: Συμμετοχή στο πρόγραμμα «Επαγγελματική επιμόρφωση φιλολόγων». Διδασκαλία έξι ωρών και επίβλεψη δύο εργασιών.
- 15) 15 Μαρτίου 2001: Διάλεξη με θέμα: «Κριτική αποτίμηση φιλοσοφικών θέσεων του Χάμπερμας» στο Ανοικτό σεμινάριο θεωρίας επιστημών του ανθρώπου, που οργάνωσε ο καθηγητής Κώστας Σταμάτης στο Τμήμα Νομικής του ΑΠΘ.
- 16) 28 Μαρτίου 2001: Συμμετοχή και ομιλία σε εκδήλωση των εκδόσεων "Πόλις", με αφορμή την ελληνική μετάφραση του έργου του Σπινόζα *Πραγματεία για τη διόρθωση του νου*.
- 17) 30 Μαρτίου-1^η Απριλίου 2001: Ανακοίνωση με θέμα «Διδασκαλία και διδακτικό βιβλίο της Φιλοσοφίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση», στο Α' Πανελλήνιο Συνέδριο "Σύνδεση Τριτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης" (Θεσσαλονίκη, Φιλοσοφική Σχολή ΑΠΘ). [βλ. Δημοσίευση αριθ. 10]
- 18) 2-13 Απριλίου 2001: Διάλεξη και μαθήματα (2 εβδομάδες, 16 ώρες) στο Πανεπιστήμιο "Ιούλιος Βερν" της Πικαρδίας, στην Αμιένη της Γαλλίας, στο πλαίσιο επιστημονικών ανταλλαγών του προγράμματος ΣΩΚΡΑΤΗΣ. Τα μαθήματα που δίδαξα είχαν ως θέμα την πολιτική θεωρία του Σπινόζα και του Ρουσσώ.
- 19) 25 Απριλίου 2001: Διάλεξη με θέμα «Κράτος και πολιτεύματα στον Σπινόζα», στο πλαίσιο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής-Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
- 20) 24 Αυγούστου 2001: Ανακοίνωση με θέμα: «Η θεωρία του επικοινωνιακώς πράττειν κατά τον Jürgen Habermas», στο 13^ο Διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Φιλοσοφίας που έγινε στη Ρόδο από τις 18 έως τις 25 Αυγούστου 2001. [βλ. Δημοσίευση αριθ. 11]

- 21) 2 Οκτωβρίου 2001: Ομιλία στην παρουσίαση του βιβλίου του Δ. Ν. Μαρωνίτη *Ηρόδοτος. Οκτώ νουβέλες και τέσσερα ανέκδοτα*, στην αίθουσα του ΕΚΕΒΙ (Αθήνα).
- 22) 5-6 Οκτωβρίου 2001: Ανακοίνωση με θέμα: «Η μετάφραση των κλασικών φιλοσοφικών κειμένων», στο Συμπόσιο “Ποιητική και φιλοσοφία” [“Poétique et Philosophie”], που οργάνωσε το Collège International de Philosophie του Παρισιού στο Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών.
- 23) 1^η Νοεμβρίου 2001: Διάλεξη με θέμα: «Η έννοια της εμπειρίας στον κλασικό ορθολογισμό», στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων, στο πλαίσιο Σεμιναρίου που διοργανώνει η Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία.
- 24) 4 Δεκεμβρίου 2001: Συμμετοχή (μαζί με τους Φιλήμονα Παιονίδη, Κωνσταντίνο Παπαγεωργίου, Παναγιώτη Πούλο, Ανδρέα Τάκη, Κοσμά Ψυχοπαίδη) σε εκδήλωση του ΕΚΕΜΕΛ με θέμα «Μεταφράζοντας κείμενα πολιτικής φιλοσοφίας», με αφορμή την κυκλοφορία στα ελληνικά του βιβλίου *Θεωρία της δικαιοσύνης* του Τζων Ρωλς. Η ομιλία μου, καθώς και η όλη συζήτηση, δημοσιεύτηκε στο περιοδικό *Μετάφραση* (στο τεύχος του 2002).
- 25) 29 Ιανουαρίου 2002: Ομιλία σε εκδήλωση του Γαλλικού Ινστιτούτου Θεσσαλονίκης με θέμα «Μπορούμε να σκεφτούμε τον πόλεμο;», μαζί με τον γάλλο ιστορικό Pierre Juhel.
- 26) 18 Φεβρουαρίου 2002: Ομιλία στο βιβλιοπωλείο ‘Σύγχρονη Έκφραση’ της Λιβαδειάς με θέμα «Ελευθερία, ισότητα, δικαιοσύνη στη νεότερη πολιτική φιλοσοφία».
- 27) 15 Απριλίου 2002: Διάλεξη με θέμα «Εμπειρία και ορθολογισμός» στο σεμινάριο Philosophy on the Hill που συντόνιζε ο επίκουρος καθηγητής Vincent Mueller, στο ACT του Αμερικανικού Κολεγίου Ανατόλια.
- 28) 28 Μαΐου 2002: Ομιλία σε *Μεταφραστική συνάντηση* στο Κέντρο Ιστορίας Θεσσαλονίκης με θέμα «Μεταφράζοντας δοκιμιακό λόγο».
- 29) 2-6 Σεπτεμβρίου 2002: Συμμετοχή με ανακοίνωση στο 12^ο Σεμινάριο Ομηρικής Φιλολογίας, στην Ιθάκη. Θέμα ανακοίνωσης: «Το σκάνδαλο της ομηρικής θεολογίας και η κριτική των προσωκρατικών φιλοσόφων».
- 30) 12 Δεκεμβρίου 2002: Διάλεξη στο πλαίσιο μαθημάτων στο Τμήμα Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών, με θέμα «Πάθη και συμβόλαιο στην πολιτική φιλοσοφία του 17^{ου} και 18^{ου} αιώνα».
- 31) 19 Μαρτίου 2003: Ομιλία στο Γαλλικό Ινστιτούτο Θεσσαλονίκης με θέμα «Λογοτεχνία και πολιτική».
- 32) 1^η Απριλίου 2003: Συμμετοχή (μαζί με τους Γεράσιμο Βώκο, Παντελή Μπασάκο, Στέλιο Βιρβιδάκη) σε εκδήλωση στο Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών με θέμα: «Η σημασία της σκέψης του Ντεκάρτ στη θεμελίωση της νεότερης φιλοσοφίας». Η

ομιλία μου αφορούσε στη μετάφραση των *Μεταφυσικών Στοχασμών* του Ντεκάρτ από τον Ευάγγελο Βανταράκη (εκδόσεις Εκκρεμές).

33) 6 Μαΐου 2003: Ομιλία στην παρουσίαση του βιβλίου του Ζήση Σαρίκα *Το όραμα του υπερανθρώπου*, στο βιβλιοπωλείο 'Βιβλιορυθμός' της Θεσσαλονίκης.

34) 30 Αυγούστου 2003: Συμμετοχή με ανακοίνωση στο Συμπόσιο για τη Φανταστική Λογοτεχνία (Τήνος, 29-31 Αυγούστου 2003). Θέμα ανακοίνωσης: «Φρανκενστάιν: μύθος, ιστορία και πολιτική».

35) 23 Οκτωβρίου 2003: Συμμετοχή σε σεμινάριο στο ΕΚΕΜΕΛ για τη μετάφραση των έργων του Ζιλ Ντελέζ, με την παρουσία του γάλλου φιλοσόφου Ζαν-Λυκ Νανσύ.

36) 9 Δεκεμβρίου 2003: Διάλεξη σε εκδήλωση του Ινστιτούτου 'Νίκος Πουλαντζάς' στη Θεσσαλονίκη, με θέμα «Υλιστική φιλοσοφία και σύγχρονος μαρξισμός».

37) 23-24 Ιανουαρίου 2004: Συμμετοχή με ανακοίνωση στο διήμερο επιστημονικό Συμπόσιο «Τόμας Χομπς: Κυριαρχία και κανονιστικότητα», που οργανώθηκε στο Ρέθυμνο από το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Κρήτης. Η ανακοίνωσή μου είχε ως θέμα «Η έννοια του κοινωνικού συμβολαίου στην πολιτική φιλοσοφία του Τόμας Χομπς». [βλ. *Δημοσίευση αριθ. 12*]

38) 27 Φεβρουαρίου 2004: Συμμετοχή (μαζί με τους Γεράσιμο Βώκο, Warren Montag, Μιχάλη Μπαρτσίδα) σε ημερίδα με θέμα «Ο Σπινόζα και η σύγχρονη ριζοσπαστική σκέψη: θεωρία και πολιτική». Η ομιλία μου είχε ως θέμα: «Τόνι Νέγκρι: ο Σπινόζα και η Νεωτερικότητα».

39) 23 Μαρτίου 2004: Ομιλία σε σεμινάριο στο Κοινωνικό Εργαστήριο του Κοινωνικού Φόρουμ Θεσσαλονίκης με θέμα «Η έννοια της δημοκρατίας: προβλήματα σύγχρονης πολιτικής».

40) 14 Μαΐου 2004: Συμμετοχή σε σεμινάριο μετάφρασης στο ΕΚΕΜΕΛ για το *Κοινωνικό Συμβόλαιο* του Ζαν-Ζακ Ρουσσώ.

41) 15 Δεκεμβρίου 2004: Συμμετοχή (μαζί με τους Αντώνη Μανιτάκη, Παναγιώτη Μαντζούφα, Παναγή Παναγιωτόπουλο) σε εκδήλωση του Ομίλου 'Αριστόβουλος Μάνεσης' για την παρουσίαση των βιβλίων *Θεωρίες της δημοκρατίας και Τρομοκρατία και δικαιώματα*, στο βιβλιοπωλείο 'Βιβλιορυθμός' της Θεσσαλονίκης. Τίτλος της ομιλίας μου: «Δημοκρατία και ελευθερίες».

42) 19 Απριλίου 2005: Διάλεξη στο Colloquium του Μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών του Τομέα Μεσαιωνικών και Νεοελληνικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ, με θέμα «Πολιτικές ταυτότητες: Αυτοκρατορία και παγκοσμιοποίηση».

43) 19-20 Ιανουαρίου 2006: Ομιλίες στη Θεσσαλονίκη και στην Αθήνα, ως προλόγισμα-παρουσίαση, με την ευκαιρία του ερχομού της Claude Mossé στην Ελλάδα.

- 44) 4-7 Μαρτίου 2006: Συμμετοχή με ανακοίνωση σε διεθνές συμπόσιο στο Παρίσι. [βλ. Δημοσίευση αριθ. 14]
- 45) 12 Απριλίου 2006: Διάλεξη στην Αθήνα στο μεταπτυχιακό «Πολιτική Επιστήμη και Κοινωνιολογία».
- 46) 5 και 6 Μαΐου 2006: Εξεταστής στις εξετάσεις του ΙΚΥ για υποτροφίες εξωτερικού στην πολιτική φιλοσοφία.
- 47) 7-8 Μαΐου 2006: Συμμετοχή με ανακοίνωση στο 10^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Φιλοσοφίας. [βλ. Δημοσίευση αριθ. 15]
- 48) 7-10 Δεκεμβρίου 2006: Συμμετοχή με ανακοίνωση σε Συνέδριο για τον Κώστα Παπαϊωάννου (Καβάφεια 2006). [βλ. Δημοσίευση αριθ. 18]
- 49) 26 Φεβρουαρίου 2007: Ομιλία σε παρουσίαση της νέας έκδοσης του βιβλίου του Γ. Σκληρού, *Το κοινωνικόν μας ζήτημα*.
- 50) 21 Μαΐου 2007: Διδασκαλία στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα του Τμήματος Θεάτρου του Α.Π.Θ..
- 51) Οκτώβριος 2007-Φεβρουάριος 2008: Διδασκαλία σε σειρά μαθημάτων φιλοσοφίας, από κοινού με τον καθηγητή Βασίλη Κάλφα, στην Ελληνοαμερικανική Ένωση (Αθήνα), στο πρόγραμμα «Ανθρωπισμός» που διηύθυνε ο Δ. Ν. Μαρωνίτης.
- 52) 8 Νοεμβρίου 2007: Ομιλία σε ημερίδα για τον Ανρί Μπερξόν στο Γαλλικό Ινστιτούτο της Αθήνας.
- 53) 1^η Φεβρουαρίου 2008: Υποδοχή και παρουσίασή μου του Αλαίν Μπαντιού στη Θεσσαλονίκη, σε εκδήλωση του Γαλλικού Ινστιτούτου. [βλ. Δημοσίευση αριθ. 52]
- 54) 5 Μαΐου 2008: Ομιλία σε παρουσίαση του βιβλίου της Αλεξάνδρας Δεληγιώργη *Καιρός* (εκδόσεις Αλεξάνδρεια), στο Κέντρο Ιστορίας του Δήμου Θεσσαλονίκης.
- 55) 22 Μαΐου 2008: Ομιλία σε ημερίδα στην Αθήνα για τον Παναγιώτη Κονδύλη. [βλ. Δημοσίευση αριθ. 39]
- 56) 14-19 Ιουλίου 2008: Διάλεξη σε επιστημονική συνάντηση στην Ελάτη με θέμα τον Ρουσσώ και τον Διαφωτισμό. [βλ. Δημοσίευση αριθ. 19]
- 57) 9-10 Οκτωβρίου 2008: Ανακοίνωση με θέμα «Η πολιτική του ναζισμού» σε Διεθνές Συνέδριο για τον γάλλο φιλόσοφο Philippe Lacoue-Labarthe, στο Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών.
- 58) 17-19 Οκτωβρίου 2008: Ανακοίνωση με θέμα «Αντιανθρωπισμός και υποκείμενο στη νεωτερικότητα» σε Πανελλήνιο Συνέδριο Φιλοσοφίας (Πάτρα).
- 59) 28 Μαρτίου 2009: Συμμετοχή με ανακοίνωση σε ημερίδα με θέμα «Ο Σπινόζα και η Ιστορία» στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης. [βλ. Δημοσίευση αριθ. 30]
- 60) 18 Μαΐου 2009: Ομιλία στο βιβλιοπωλείο «Σύγχρονη Έκφραση» της Λιβαδειάς με θέμα τον *Ηγεμόνα* του Μακιαβέλλι.
- 61) 14-17 Ιουλίου 2009: Διάλεξη σε επιστημονική συνάντηση στην Ελάτη με θέμα «Πλήθος και δημοκρατία στον Σπινόζα». [βλ. Δημοσίευση αριθ. 24]

- 62) 30 Οκτωβρίου-1^η Νοεμβρίου 2009: Συμμετοχή και ομιλία στο workshop «Democracy in the making» στη Θεσσαλονίκη. [βλ. Δημοσίευση αριθ. 26]
- 63) 20 Νοεμβρίου 2009: Ομιλία σε Διεθνές Συνέδριο για τον Alain Badiou στο Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών.
- 64) 18 Δεκεμβρίου 2009: Ανακοίνωση στο Διεθνές Συνέδριο «Ο Πουλαντζάς σήμερα» (Ινστιτούτο Νίκος Πουλαντζάς, Αθήνα). [βλ. Δημοσίευση αριθ. 31]
- 65) 5 Μαρτίου 2010: Ομιλία για τη διδασκαλία της φιλοσοφίας στο Λύκειο, σε σεμινάριο φιλολόγων στο Πειραματικό Σχολείο του Α.Π.Θ..
- 66) 13 Μαΐου 2010: Ομιλία στο μεταπτυχιακό του Τμήματος Εικαστικών της Σχολής Καλών Τεχνών του Α.Π.Θ. με θέμα: «Τέχνη και φιλοσοφία. Η περίπτωση του Μισέλ Φουκώ».
- 67) 2-3 Νοεμβρίου 2010: Ανακοίνωση σε Διεθνές Συμπόσιο για τον Μισέλ Φουκώ στο Γαλλικό Ινστιτούτο της Αθήνας. [βλ. Δημοσίευση αριθ. 27]
- 68) 5-7 Νοεμβρίου 2010: Ανακοίνωση (στα γαλλικά) σε Διεθνές Συνέδριο για «Το καθημερινό» στη Λευκωσία της Κύπρου.
- 69) 12 Ιανουαρίου 2011: Διάλεξη στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα του Τμήματος Φιλολογίας με θέμα τη φιλοσοφία του Διαφωτισμού.
- 70) 2-3 Δεκεμβρίου 2011: Ανακοίνωση στο Συνέδριο του Άρτου Ζωής «Ο Θεός της Βίβλου και ο Θεός των φιλοσόφων» (Αθήνα). [βλ. Δημοσίευση αριθ. 29]
- 71) 9 Μαΐου 2012: Διάλεξη στο Σεμινάριο του Τομέα Φιλοσοφίας του Α.Π.Θ. με θέμα «Η κριτική της σύγχρονης δημοκρατίας στους Ε. Μπαλιμπάρ και Α. Νέγκρι».
- 72) 24 Μαΐου 2012: Ομιλία για το περιοδικό *Κριτικά* στη Διεθνή Έκθεση Βιβλίου της Θεσσαλονίκης.
- 73) 30 Μαΐου 2012: Ομιλία για το βιβλίο της Ανθής Βηδενμάιερ για τη μετάφραση στο Ινστιτούτο Γκαίτε της Θεσσαλονίκης.
- 74) 26 Σεπτεμβρίου 2012: Διάλεξη στο «Ιδεοδρόμιο» της Κατερίνης για την πολιτική θεωρία του Giorgio Agamben.
- 75) 1^η Δεκεμβρίου 2012: Ανακοίνωση στο Συνέδριο Φιλοσοφίας της Επιστήμης του Τμήματος Μ.Ι.Θ.Ε. (Αθήνα), με αφορμή το βιβλίο του Αριστεΐδη Μπαλτά σχετικά με τη συσχέτιση του Βιτγκενστάιν και του Σπινόζα. [βλ. Δημοσίευση αριθ. 58]
- 76) 15 Απριλίου 2013: Ομιλία σε ημερίδα για τον Ντεκάρτ στο Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών.
- 77) 15 Μαΐου 2013: Διάλεξη στο «Ιδεοδρόμιο» της Κατερίνης με θέμα «Τέχνη και πολιτική».
- 78) 19 Μαΐου 2013: Ομιλία σε τιμητική εκδήλωση για τον Δ. Ν. Μαρωνίτη στη Διεθνή Έκθεση Βιβλίου της Θεσσαλονίκης.
- 79) 19 Μαρτίου 2014: Ομιλία σε εκδήλωση για την ποίηση του Μάρκου Μέσκου στη Δημοτική Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης. [βλ. Δημοσίευση αριθ. 57]

- 80) 2 Μαΐου 2014: Ομιλία με θέμα «Ο λόγος της φιλοσοφίας για την κρίση και τη δημοκρατία» στην πρώτη *Νύχτα Φιλοσοφίας* του Γαλλικού Ινστιτούτου Αθηνών.
- 81) 9 Σεπτεμβρίου 2014: Ομιλία στην παρουσίαση του τόμου «Καρλ Μαρξ. Κείμενα από τη δεκαετία του 1840», στη Θεσσαλονίκη.
- 82) 8 Οκτωβρίου 2014: Ομιλία σε παρουσίαση του βιβλίου του Νικόλα Σεβαστάκη, *Γυναίκα με ποδήλατο*, στη Δημοτική Βιβλιοθήκη της Θεσσαλονίκης.
- 83) 23-24 Ιανουαρίου 2015: Ανακοίνωση στο Συνέδριο του περιοδικού *Φιλοσοφείν* για τον Αριστοτέλη. [βλ. Δημοσίευση αριθ. 33]
- 84) 18 Φεβρουαρίου 2015: Ομιλία στο βιβλιοπωλείο Επί Λέξει (Αθήνα), στην παρουσίαση του βιβλίου του Σπινόζα *Για την ελευθερία της σκέψης σε ένα ελεύθερο κράτος*, που μετέφρασα για τις εκδόσεις Άγρα.
- 85) 8 Μαΐου 2015: Ομιλία με θέμα «Υποκείμενο και ανθρωπισμός στη σύγχρονη φιλοσοφία» στη δεύτερη *Νύχτα Φιλοσοφίας* του Γαλλικού Ινστιτούτου Αθηνών.
- 86) 10-11 Μαΐου 2015: Υποδοχή και παρουσίαση του έργου του γάλλου καθηγητή φιλοσοφίας Yves-Charles Zarka, στη Διεθνή Έκθεση Βιβλίου της Θεσσαλονίκης και στο Τμήμα Πολιτικών Επιστημών του Α.Π.Θ..
- 87) 2-4 Ιουνίου 2015: Διεθνές Συνέδριο για τον Σκωτικό Διαφωτισμό στο Α.Π.Θ., που συνδιοργάνωσα με τον καθηγητή Διονύση Δρόσο.
- 88) 30 Οκτωβρίου 2015: Ανακοίνωση σε Πανελλήνιο Συνέδριο για τη Δημοκρατία, που οργάνωσε το περιοδικό *Φιλοσοφείν*. [βλ. Δημοσίευση αριθ. 35]
- 89) 22 Ιανουαρίου 2016: Ομιλία στην παρουσίαση του βιβλίου του καθηγητή Νίκου Αλιβιζάτου: *Πραγματιστές, δημαγωγοί και ονειροπόλοι*, στο Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Θεσσαλονίκης.
- 90) 5 Φεβρουαρίου 2016: Ομιλία σε παρουσίαση του βιβλίου του Νικόλα Σεβαστάκη, *Άντρας που πέφτει*, στο βιβλιοπωλείο Κωνσταντινίδης (Θεσσαλονίκη).
- 91) 2-3 Απριλίου 2016: Ανακοίνωση στο Πάντειο Πανεπιστήμιο στη Συνάντηση θεωρίας *Ξαναδιαβάζοντας τον Αλτουσέρ*, με τίτλο «Η παρέκβαση μέσω Σπινόζα». [βλ. Εργασία αριθ. 34]
- 92) 11 Μαΐου 2016: Παρουσίαση της γαλλίδας καθηγήτριας φιλοσοφίας Myriam Revaut d'Allonnes στη διάλεξη που έδωσε στο «Τελλόγλειο», καλεσμένη από το Τμήμα Πολιτικών Επιστημών και το Γαλλικό Ινστιτούτο Θεσσαλονίκης.
- 93) 12-15 Μαΐου 2016: Ομιλίες μου στη Διεθνή Έκθεση Βιβλίου της Θεσσαλονίκης για το Συνέδριο Αριστοτέλη, για το περιοδικό Κριτικά, για το βιβλίο του Ζακ Ρανσιέρ *Ο χειραφετημένος θεατής* και για το βιβλίο του Παύλου Καλλιγά *7+1 κείμενα για την ελευθερία της σκέψης* (τα δύο βιβλία από τις εκδόσεις Εκκρεμές).
- 94) 23-28 Μαΐου 2016: Συμμετοχή στην επιστημονική και οργανωτική επιτροπή του Διεθνούς Συνεδρίου «Αριστοτέλης, 2.400 χρόνια», που διεξήχθη στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και οργανώθηκε από το ΔΙΚΑΜ.

- 95) 27 Μαΐου 2016: Ομιλία με θέμα «Πώς να προσανατολιστούμε στο πεδίο της ηθικής σήμερα;» στην τρίτη *Νύχτα Φιλοσοφίας (Ηθικής)* του Γαλλικού Ινστιτούτου Αθηνών.
- 96) 10-11 Ιουνίου 2016: Ανακοίνωση στο συνέδριο για τη Θεωρία της Δημοκρατίας, που ήταν αφιερωμένο στη μνήμη του Σταύρου Κωνσταντακόπουλου. Θέμα της ανακοίνωσης: «Δημοκρατία & ρεπουμπλικανισμός: Μακιαβέλλι, Σπινόζα, Ρουσσώ».
- 97) 10 Νοεμβρίου 2016: Διοργάνωση Ημερίδας στη Σχολή Ο.Π.Ε με θέμα: «Ο λόγος και τα λόγια της δημοκρατίας», στο πλαίσιο Συνεδρίου του Ιδρύματος της Βουλής των Ελλήνων με θεματική την έννοια της Δημοκρατίας και της εκπροσώπησης.
- 98) 18 Νοεμβρίου 2016: Ανακοίνωση στο Πανελλήνιο Συμπόσιο «Αριστοτέλης. Παιδεία, Πολιτισμός, Πολιτική», διοργάνωση της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών. [βλ. *Δημοσίευση αριθ. 37*].
- 99) 25 Νοεμβρίου 2016: Ανακοίνωση στο Συνέδριο «Η Ισχύς και το Δίκαιο» στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας της Κύπρου. [βλ. *Δημοσίευση αριθ. 40*]
- 100) 15-17 Δεκεμβρίου 2016: Ανακοίνωση στο Πανελλήνιο Συνέδριο *Ο λόγος και τα λόγια της δημοκρατίας*, με θέμα: «Αντιπροσωπευτική και άμεση δημοκρατία στον 21^ο αιώνα». Το Συνέδριο οργανώθηκε από το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων με γενικό ζητούμενο την έννοια της Δημοκρατίας και της εκπροσώπησης. [βλ. *Δημοσίευση αριθ. 38*]
- 101) 12-15 Ιανουαρίου 2017: Αξιολογητής στις εξετάσεις του ΙΚΥ.
- 102) 26 Ιανουαρίου 2017: Ανακοίνωση στην ημερίδα της Σχολής Μωραΐτη για τον Δ. Ν. Μαρωνίτη. [βλ. *Δημοσίευση αριθ. 41*]
- 103) 3 Φεβρουαρίου 2017: Ομιλία σε παρουσίαση του βιβλίου του Διονύση Δρόσου, *Το ευγενές εμπόριο της συμπάθειας*, στο βιβλιοπωλείο Κωνστανταντινίδη.
- 104) 3-4 Φεβρουαρίου 2017: Ανακοίνωση σε Πανελλήνιο Συνέδριο Φιλοσοφίας με θέμα «Φιλοσοφία και θρησκεία». [βλ. *Δημοσίευση αριθ. 36*]
- 105) 2 Μαρτίου 2017: Ομιλία στο Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (Θεσσαλονίκη) με θέμα: «Ο ρεαλισμός ως φιλοσοφική έννοια».
- 106) 9 Μαρτίου 2017: Ομιλία σε παρουσίαση του βιβλίου του Διονύση Δρόσου, *Το ευγενές εμπόριο της συμπάθειας*, στα Ιωάννινα.
- 107) 23-24 Μαρτίου 2017: Ανακοίνωση στο Διεθνές Συνέδριο «Hegel Marx: το πρόβλημα της απελευθέρωσης του ανθρώπου», Ινστιτούτο Γκαίτε Θεσσαλονίκης, με θέμα: «Ποια ανάγνωση του *Κεφαλαίου* του Μαρξ χρειαζόμαστε σήμερα;».
- 108) 29 Μαρτίου 2017: Ομιλία σε παρουσίαση του βιβλίου της Μαρίας Μπουτζέτη *Τι έχουν πάθει οι λέξεις; Συναρμολογώντας την εποχή*, στον Ιανό της Αθήνας.
- 109) 7 Απριλίου 2017: Ομιλία στο Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Θεσ/νίκης σε Ημερίδα επαγγελματικού προσανατολισμού για μαθητές Γ' Λυκείου.

- 110) 4 Μαΐου 2017: Διάλεξη στο 'Σεμινάριο Ψυχοπαίδη' με θέμα: «Θρησκεία και πολιτική στη νεότερη φιλοσοφία».
- 111) 13 Μαΐου 2017: Ομιλία στη Διεθνή Έκθεση Βιβλίου της Θεσσαλονίκης για την ελληνική μετάφραση της *Φαινομενολογίας της αντίληψης* του Μερλώ-Ποντύ.
- 112) 20 Ιουνίου 2017: Ομιλία σε Διεθνή Ημερίδα του Τμήματος Πολιτικών Επιστημών προς τιμή του ομότιμου καθηγητή Γεράσιμου Βώκου.
- 113) 1 Οκτωβρίου 2017: Διάλεξη στα αγγλικά για τα Βαλκάνια και το Μακεδονικό ζήτημα, σε Ημερίδα του Δικτύου 'Ναβαρίνο'.
- 114) 15 Νοεμβρίου 2017: Διάλεξη για τον Μπέρτολτ Μπρεχτ σε εκδήλωση στο Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Θεσσαλονίκης.
- 115) 29 Νοεμβρίου 2017: Διάλεξη στο Ινστιτούτο Γκαίτε της Θεσσαλονίκης με θέμα: «Γιατί η φιλοσοφία μιλάει γερμανικά τους τελευταίους δυόμισι αιώνες;».
- 116) 1 Δεκεμβρίου 2017: Ομιλία σε Ημερίδα για το θέατρο στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση με θέμα: «Θέατρο και δημοκρατία».
- 117) 20 Απριλίου 2018: Ομιλία σε Ημερίδα στο Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδας (ΔΙΠΑΕ) για τη διαχείριση των πολιτιστικών θεσμών.
- 118) 3-6 Μαΐου 2018: Ομιλίες μου στη Διεθνή Έκθεση Βιβλίου της Θεσσαλονίκης για τα βιβλία: 1. Αλμπέρ Καμύ, *Ο πρώτος άνθρωπος*, 2. Ζακ Ρανσιέρ, *Δυσφορία στην αισθητική*, 3. Μπαλιμπάρ-Βαλλερστάιν, *Φυλή, έθνος, τάξη, οι διαφορούμενες ταυτότητες*, 4. Φρεντερίκ Βορμς, *Οι χρόνιες παθήσεις της δημοκρατίας*, 5. Σοφία Νικολαΐδου, *Τριλογία* 6. Αλέξανδρος Κεσσόπουλος, *Η αυτοκτονία του δήμου*.
- 119) 1-2 Σεπτεμβρίου 2018: Συμμετοχή σε σεμινάριο στη Βυζίτσα του Πηλίου. Ομιλία μου με θέμα: «Ηθική και πολιτική. Ο Ντερριντά για τη θανατική ποινή».
- 120) 12-14 Οκτωβρίου 2018: Συμμετοχή σε Συνέδριο για την Ηθική, ομιλία με θέμα: «Σχέσεις ηθικής και πολιτικής: για τη σκέψη του Ζακ Ντερριντά».
- 121) 6 Νοεμβρίου 2018: Ομιλία στην παρουσίαση των δύο βιβλίων του Pierre-François Moreau για τον Σπινόζα που κυκλοφόρησαν από τις εκδόσεις Ι. Σιδέρη.
- 122) 22 Νοεμβρίου 2018: Διάλεξη στο Ινστιτούτο Μελετών της Χερσονήσου του Αίμου (ΙΜΧΑ) με θέμα: «Πώς μπορεί να βελτιωθεί η λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος σήμερα;».
- 123) 23-24 Νοεμβρίου 2018: Ανακοίνωση στο Πανελλήνιο Συνέδριο «Βλασφημία και πολυπολιτισμικότητα» στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, με θέμα: «Δεν έχουμε όσιο και ιερό. Από την κερκίδα μέχρι τη φιλοσοφία, ένα τσιγάρο δρόμος». [βλ. *Δημοσίευση αριθ. 45*]
- 124) 1 Δεκεμβρίου 2018: Ομιλία στην παρουσίαση του βιβλίου του Αριστεΐδη Μπαλτά, *Ονόματα του κομμουνισμού*, στο καφέ του Βασιλικού Θεάτρου στη Θεσσαλονίκη.

- 125) 12 Δεκεμβρίου 2018: Διάλεξη στο Ανοιχτό Πανεπιστήμιο του Δήμου Θεσσαλονίκης με θέμα: «Η Αρχαία δημοκρατία με τα μάτια ορισμένων φιλοσόφων της Νεωτερικότητας».
- 126) 1 Μαρτίου 2019: Ομιλία στην παρουσίαση του βιβλίου του Βαγγέλη Ιντζίδα, Ζακ, στο καφέ του Βασιλικού Θεάτρου στη Θεσσαλονίκη.
- 127) 26 Μαρτίου 2019: Ομιλία στην παρουσίαση του βιβλίου του Χανς Γιώνας, *Η αρχή της ευθύνης. Αναζητώντας μια ηθική για τον τεχνολογικό πολιτισμό*, στο βιβλιοπωλείο Αρμός της Θεσσαλονίκης.
- 128) 28 Μαρτίου 2019: Ομιλία στην παρουσίαση του βιβλίου του Κωνσταντίνου Καβουλάκου, *Ιστορία και πράξη. Η φιλοσοφία της πράξης του Λούκατς*, στο βιβλιοπωλείο Μαλλιάρης της Θεσσαλονίκης.
- 129) 4 Απριλίου 2019: Διάλεξη στο 'Σεμινάριο Ψυχοπαίδη' με θέμα: «Ο Μακιαβέλλι και η έννοια της ηγεμονίας».
- 130) 5 Απριλίου 2019: Ανακοίνωση στο Συνέδριο του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) για τη διδασκαλία των μαθημάτων φιλοσοφίας και πολιτικής παιδείας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.
- 131) 11 Απριλίου 2019: Ομιλία στην παρουσίαση του βιβλίου της Μάρως Μπέλλου, *Γκάτζετ-Eros*, στο βιβλιοπωλείο Ιανός της Θεσσαλονίκης.
- 132) 9-12 Απριλίου 2019: Ομιλίες μου στη Διεθνή Έκθεση Βιβλίου της Θεσσαλονίκης για τα βιβλία: 1. Γιώργος Μωραΐτης, *Φιλοσοφία της κυριαρχίας. Χομπς και Ρουσσώ*, 2. Νατάσα Σίδερη, *Κυρίαρχοι πονηροί λογισμοί*, 3. Μαριαλένα Γκογκίδη, *Ζηλόφθων οδοιπορώντας*, 4. Μισέλ Φάις, *Όπως ποτέ*, 5. ΣΥΡΙΖΑ: *κόμμα εν κινήσει*.
- 133) 4 Οκτωβρίου 2019: Ομιλία στην παρουσίαση του βιβλίου του Κώστα Δουζίνα, *Από την έδρα στα έδρανα. Έργα και ημέρες μιας αριστερής κυβέρνησης*, στο αμφιθέατρο του ΤΕΕ Θεσσαλονίκης.
- 134) 8 Οκτωβρίου 2019: Διάλεξη στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, στο Σεμινάριο Politics First, με θέμα τη σημασία του θεσμού του Πανεπιστημιακού Ασύλου.
- 135) 7 Νοεμβρίου 2019: Ομιλία στην παρουσίαση του βιβλίου του Ρίτσαρντ Γουόλιν, *Τα παιδιά του Χάιντεγκερ*, στο βιβλιοπωλείο του ΜΙΕΤ στη Θεσσαλονίκη.
- 136) 11 Νοεμβρίου 2019: Διάλεξη σε εκδήλωση του σωματείου «Φιλολόγος» στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης για τη ζωή και το έργο του Δ. Ν. Μαρωνίτη.
- 137) 5 Φεβρουαρίου 2020: Ομιλία στην παρουσίαση του βιβλίου του Ζαχαρία Σκούρα, *Ταξιδεύοντας στην εποχή του ανθρώπου. Η ζωή στην Ανθρωπόκαινο*, στην αίθουσα διαλέξεων της ΕΜΣ στη Θεσσαλονίκη.
- 138) 9 Μαρτίου 2020: Ομιλία στην παρουσίαση του βιβλίου του Φώτη Κυζάκη, *Αλέξης Τσίπρας. Η τετραετία της ωρίμανσης*, (το οποίο έχω προλογίσει), στο καφέ του Βασιλικού Θεάτρου στη Θεσσαλονίκη.

[ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΚΛΕΙΣΙΜΑΤΟΣ ΛΟΓΩ ΤΟΥ ΚΟΡΟΝΟΪΟΥ, ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2020, ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑ ΩΣ ΟΜΙΛΗΤΗΣ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ].

139) 11 Ιανουαρίου 2021: Διάλεξη (μέσω διαδικτύου) στην Ένωση Φιλολόγων του Νομού Κοζάνης με θέμα: «Η δημοκρατία σήμερα: προκλήσεις και απαντήσεις».

140) 31 Μαρτίου 2021: Ομιλία (μέσω διαδικτύου) στην παρουσίαση του βιβλίου του Νίκου Παρασκευόπουλου, *Δημοκρατία. Η δημοκρατία και η δικαιοσύνη της*, στο Ινστιτούτο ΕΝΑ.

141) 21-23 Μαΐου 2021: Ανακοίνωση (μέσω διαδικτύου) στο Πανελλήνιο Συνέδριο με διεθνή συμμετοχή «Διαπλοκές του χώρου. Ήθος, κοινωνικές πρακτικές, αρχιτεκτονική». Η ανακοίνωσή μου (στα αγγλικά) είχε θέμα: «Space, biopolitics and democracy». [βλ. Δημοσίευση αριθ. 46]

142) 7 Ιουλίου 2021: Ομιλία στην παρουσίαση του βιβλίου του Σπύρου Αλεξίου, Παρασκευόπουλου, *21 ρωγμές στην επίσημη ιστορία για το 1821*, στη Θεσσαλονίκη.

143) 29 Αυγούστου 2021: Ανακοίνωση (μέσω διαδικτύου) στο Διεθνές Θερινό Πανεπιστήμιο, 2^ο Μικρό Θερινό με θεματική *Φόβος, ευθύνη, ενοχή. Δοκιμές διαλόγου για την μετά πραγματικότητα*. Θέμα της ανακοίνωσης: «Πολιτική του φόβου και δημοκρατία του πλήθους».

144) 20 Σεπτεμβρίου 2021: Ανακοίνωση στο Συνέδριο 'Τράπεζα Λόγου' *Η Ορθοδοξία και οι «Άλλοι» στην Ελλάδα του 2040*, της Ορθόδοξης Ακαδημίας Βόλου, με θέμα: «Πολιτεία και Εκκλησία στην Ελλάδα του 21^{ου} αιώνα». Το κείμενο της ανακοίνωσης δημοσιεύθηκε στα γαλλικά στην περιοδική επιθεώρηση ISTINA. [βλ. Δημοσίευση αριθ. 44]

145) 26 Νοεμβρίου 2021: Ομιλία στην παρουσίαση του βιβλίου του Γιάννη Βαρουφάκη, *Το άλλο τώρα*, στο βιβλιοπωλείο Ιανός της Θεσσαλονίκης.

146) 27 Νοεμβρίου 2021: Ομιλίες μου στη Διεθνή Έκθεση Βιβλίου της Θεσσαλονίκης για τα βιβλία: 1. Καρλ Μαρξ, *Το Κεφάλαιο. Πρώτος τόμος*, στη νέα μετάφραση του Θανάση Γκιούρα. 2. Fabien Perrier, *Αλέξης Τσίπρας και οι μεταμορφώσεις της πολιτικής*.

147) 17 Δεκεμβρίου 2021: Ομιλία μου σε διαδικτυακή εκδήλωση της Ελληνικής Εταιρείας Πολιτικής Επιστήμης με θέμα την κατάργηση των μαθημάτων πολιτικών και κοινωνικών επιστημών από τα προγράμματα της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

148) 18 Φεβρουαρίου 2022: Συμμετοχή μου σε εξεταστική επιτροπή διδακτορικής διατριβής στο Πανεπιστήμιο Paris-I της Σορβόνης στο Παρίσι.

149) 2 Μαρτίου 2022: Ομιλία μου σε εκδήλωση του Ινστιτούτου Ν. Πουλαντζάς για τον τόμο *Αριστερή κυβερνησιμότητα. Η εμπειρία του ΣΥΡΙΖΑ 2015-2019*, εκδόσεις Νήσος, Αθήνα 2021.

- 150) 23 Μαΐου 2022: Ομιλία στην παρουσίαση του βιβλίου του Κυριάκου Συφυλιτζόγλου, *Σπίτι παιδιού*, στο βιβλιοπωλείο Ακυβέρνητες Πολιτείες της Θεσσαλονίκης.
- 151) 30 Μαΐου 2022: Διάλεξη με θέμα «Τέχνη και Φιλοσοφία» στο Τμήμα ΤΕΑΠΗ του ΕΚΠΑ, στη θεματική εβδομάδα που οργάνωσε ο Νικόλας Τσαφταρίδης.
- 152) 6 Ιουνίου 2022: Ομιλία μου στην Ημερίδα που οργανώθηκε στο Τμήμα Πολιτικών Επιστημών ΑΠΘ, στη μνήμη του καθηγητή Δημοσθένη Δώδου.
- 153) 22 Ιουνίου 2022: Ομιλία σε εκδήλωση στο Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών, για την παρουσίαση των νέων μεταφράσεων του Ζιλ Ντελέζ στα ελληνικά, από τον Κωνσταντίνο Μπουντά και τις εκδόσεις Εκκρεμές.
- 154) 12 Ιουλίου 2022: Ομιλία στην παρουσίαση του βιβλίου του Ευκλείδη Τσακαλώτου, *Στο κόκκινο σακίδιο. Πολιτικό ημερολόγιο και άλλα κείμενα*, στο καφέ του Βασιλικού Θεάτρου στη Θεσσαλονίκη.
- 155) 23 Σεπτεμβρίου 2022: Ομιλία στην παρουσίαση του βιβλίου της Danae Theodoridou, *Public-ing. Practising Democracy through Performance*, Nissos, στο καφέ του Βασιλικού Θεάτρου στη Θεσσαλονίκη.
- 156) 20 Οκτωβρίου 2022: Ομιλία στη Διεθνή Ημερίδα με τίτλο «Κινηματογράφος και πολιτική: η φεμινιστική οπτική», που οργάνωσα στο Τμήμα Πολιτικών Επιστημών, με επίσημη προσκεκλημένη την Ιταλίδα σκηνοθέτρια Lia Beltrami.
- 157) 26 Οκτωβρίου 2022: Συμμετοχή μου σε εξεταστική επιτροπή διδακτορικής διατριβής στο Πανεπιστήμιο της Λίλλης στη Γαλλία.
- 158) 31 Οκτωβρίου 2022: Ομιλία στην παρουσίαση του βιβλίου της Ζηνοβίας Σαπουνά, *Το twitter σε ρόλο πέμπτης εξουσίας. Μ.Κ.Δ. vs Μ.Μ.Ε.*, στο αμφιθέατρο της Ε.Σ.Η.Ε.Μ.-Θ. στη Θεσσαλονίκη.
- 159) 4 Νοεμβρίου 2022: Ομιλία στην παρουσίαση του βιβλίου του Στέφανου Δημητρίου, *Ο ελεύθερος άνθρωπος. Ο πολιτικός ανθρωπισμός και η «πολιτική μηχανή» του Ζαν-Ζακ Ρουσσώ*, στο καφέ του Βασιλικού Θεάτρου στη Θεσσαλονίκη.
- 160) 11 Νοεμβρίου 2022: Ομιλία στην παρουσίαση του βιβλίου του Δημήτρη Χριστόπουλου, *Ταξίδι στο κράτος. Κυριαρχία, δίκαιο, δικαιώματα*, στην αίθουσα 319 της Σχολής Ν.Ο.Π.Ε. του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

4. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Διδακτορική διατριβή

1/ *Histoire et politique chez Spinoza*, (Thèse de Doctorat), Atelier National de Reproduction des Thèses, Lille, 1994, 314 σελίδες.

Μονογραφίες

2/ *Θεωρίες του κοινωνικού συμβολαίου. Από τον Γκρότιους στον Ρουσσώ*, Πόλις, Αθήνα 2006, 231 σελίδες.

3/ *Ο Σπινόζα και η δημοκρατία*, Πόλις, Αθήνα 2016, 213 σελίδες.

4/ *Γνώση και πάθος στη νεότερη φιλοσοφία*, Πόλις, Αθήνα 2022, 238 σελίδες.

Μελέτες / Άρθρα

5/ «Les traductions grecques de Spinoza», μελέτη δημοσιευμένη στο γαλλικό φιλοσοφικό περιοδικό *Archives de Philosophie*, tome 55, cahier 4, octobre-décembre 1992, Bulletin de bibliographie spinoziste XIV, σελ. 2-6.

6/ «Spinoza et le temps historique», μελέτη δημοσιευμένη στο γαλλικό φιλοσοφικό περιοδικό *Les Études Philosophiques*, N° 2/ 1997, σελ. 191-200.

7/ «Τεχνική και επιστήμη στον Καρτέσιο και στον Σπινόζα», μελέτη δημοσιευμένη στον τόμο *Τεχνική και αξίες*, εκδ. Πανεπιστημίου Πατρών, Πάτρα, 1997, σελ. 169-173 (Πρακτικά του 7^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Φιλοσοφίας της Ελληνικής Φιλοσοφικής Εταιρείας).

8/ «Spinoza et l'histoire antique», μελέτη δημοσιευμένη στο διεθνές φιλοσοφικό περιοδικό *Studia Spinozana*, volume 12 (1996), 2001, σελ. 121-137.

9/ «Ελευθερία και δημοκρατία: ο απόλυτος Σπινόζα», στο *Σπινόζα: προς την ελευθερία. Δέκα σύγχρονες ελληνικές μελέτες, Αξιολογικά*, ειδικό τεύχος 2, επιμέλεια και εισαγωγικό σημείωμα Βασιλική Γρηγοροπούλου – Άρης Στυλιανού, εκδ. Εξάντας, Νοέμβριος 2002, σελ. 125-136.

10/ «Διδασκαλία και διδακτικό βιβλίο της Φιλοσοφίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση», μελέτη δημοσιευμένη στα *Πρακτικά του Α' Πανελληνίου Συνεδρίου "Σύνδεση Τριτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης"*, εκδ. Ζήτη, Θεσσαλονίκη, 2002, σελ. 539-543. Μια ελαφρώς τροποποιημένη εκδοχή της ίδιας μελέτης δημοσιεύτηκε ως εξής: «Σκέψεις για τη διδασκαλία της Φιλοσοφίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση», *Φιλολόγος*, τ. 115, Άνοιξη 2004, σελ. 137-141.

11/ «Η θεωρία του επικοινωνιακώς πράττειν κατά τον J. Habermas», μελέτη δημοσιευμένη στον τόμο *Ρητορική, επικοινωνία, πολιτική και φιλοσοφία*, εκδ. Ιωνία, Αθήνα, 2002, σελ. 250-258 (Πρακτικά του 13^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Φιλοσοφίας).

12/ «Η έννοια του κοινωνικού συμβολαίου στην πολιτική φιλοσοφία του Τόμας Χομπς», στο *Χομπς: κυριαρχία και κανονιστικότητα, Αξιολογικά*, τεύχος 16, Νοέμβριος 2006, σελ. 101-111.

13/ «Εισαγωγή» στο βιβλίο: Etienne Balibar, *Πολιτική και αλήθεια*, εκδ. Νήσος, Αθήνα 2006, σελ. 9-18.

14/ «Politiques des traductions philosophiques», *Rue Descartes*, τεύχος 51, Ιανουάριος 2006, σελ. 17-25.

15/ «Φιλοσοφία και πολιτική επιστήμη: Χομπς και Ρουσσώ», *Φιλοσοφία των Επιστημών, Κείμενα από το 10ο Πανελλήνιο Συνέδριο Φιλοσοφίας της Ε.Φ.Ε. (6-8 Μαΐου 2006)*, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 2008, σελ. 257-264.

16/ «Εισαγωγή» στο "Αφιέρωμα στον κλασικό ορθολογισμό", *Υπόμνημα στη φιλοσοφία*, εκδ. Πόλις, τεύχος 7, Μάιος 2008, σελ. 49-57.

17/ «Εμπειρία και ορθολογισμός», "Αφιέρωμα στον κλασικό ορθολογισμό", *Υπόμνημα στη φιλοσοφία*, εκδ. Πόλις, τεύχος 7, Μάιος 2008, σελ. 141-156.

- 18/ «Φιλοσοφία και πολιτική. Ο Κώστας Παπαϊωάννου μεταξύ Χέγκελ και Μαρξ», *Αφιέρωμα στον φιλόσοφο Κώστα Παπαϊωάννου*, Καβάφεια 2006, Σύγχρονη Δελφική Αμφικτυονία, Αθήνα 2008, σελ. 414-426.
- 19/ «Μαύρο φως: η κριτική του Ρουσσώ στον Διαφωτισμό», *Κριτική Επιστήμη και Εκπαίδευση*, τεύχος 8, Δεκέμβριος 2008, σελ. 3-20.
- 20/ «Πρόλογος» στο βιβλίο: Cesare Beccaria, *Περί εγκλημάτων και ποινών*, εκδ. Σαββάλας, Αθήνα 2009, σελ. 11-19.
- 21/ «Sulla funzione politica degli esempi storici in Spinoza», στο Filippo Del Lucchese (ed.), *Storia politica della moltitudine. Spinoza e la modernità*, Derive Approdi, Ρώμη 2009, σελ. 132-149.
- 22/ (μαζί με τη Christina Akrivopoulou): «Navigating in Internet: Privacy and the 'Transparent' Individual», στο D. Politis, P. Kozyris, I. Iglezakis (ed.), *Socioeconomic and Legal Implications of Electronic Intrusion*, IGI Global, Information Science Reference, Hershey-New York 2009, σελ. 122-135.
- 23/ «Φιλοσοφική και Πολιτική Βιβλιοθήκη (εκδόσεις Γνώση)», στο: Βασ. Βαμβακάς - Παν. Παναγιωτόπουλος (επιμ.), *Η Ελλάδα στη δεκαετία του '80. Κοινωνικό, πολιτικό και πολιτισμικό λεξικό*, εκδ. Το Πέρασμα, Αθήνα 2010, σελ. 636-637.
- 24/ «Πλήθος και δημοκρατία στον Σπινόζα», *Κριτική Επιστήμη και Εκπαίδευση*, τεύχος 11, Ιούνιος 2010, σελ. 19-28.
- 25/ «Πρόλογος» στο βιβλίο: Etienne Balibar, *Ο φόβος των μαζών. Σπινόζα, Μαρξ, Φουκώ*, εκδ. Πλέθρον, Αθήνα 2010, σελ. 9-22.
- 26/ «On Democracy: Definitions and Perspectives», στον τόμο *Democracy in the making*, Catalogue, ArtBOX.gr, Thessaloniki 2010, σελ. 11-13.
- 27/ «Κανόνες και κανονιστικότητα: Φουκώ και Κανγκυλέμ», *Νέα Εστία*, τεύχος 1843, Απρίλιος 2011, σελ. 657-665.

28/ «Εισαγωγή» στο βιβλίο: Ζαν-Ζακ Ρουσσώ, *Λόγος περί επιστημών και τεχνών*, Επιμέλεια μετάφρασης-Εισαγωγή-Υπόμνημα: Άρης Στυλιανού, εκδ. Νήσος, Αθήνα 2012, σελ. 9-30.

29/ «Ο Θεός του Σπινόζα», *Ο Θεός της Βίβλου και ο Θεός των φιλοσόφων*, Συναντήσεις 2, Άρτος Ζωής, Αθήνα 2012, σελ. 344-357.

30/ «Historicité, multitude et démocratie», *Astériorion* [En ligne], 10 / 2012, ENS Éditions. URL: <http://asterion.revues.org/2298> [άρθρο 11 σελίδων]

31/ «Το κράτος στον Πουλαντζά: μια σπινοζική προσέγγιση;», *Ο Πουλαντζάς σήμερα*, επιμέλεια Χάρης Γολέμης - Ηρακλής Οικονόμου, Ινστιτούτο Νίκος Πουλαντζάς / εκδ. Νήσος, Αθήνα 2012, σελ. 159-170.

32/ «Πρόλογος» στο βιβλίο: Thomas Hobbes, *Περί του πολίτη*, εκδ. Ζήτρος, Θεσσαλονίκη 2015, σελ. 11-18.

33/ «Ο Σπινόζα αναγνώστης (;) του Αριστοτέλη», στον τόμο *Φιλοσοφείν. Επιστήμη, εύνοια, παρρησία*, τεύχος 12, Ιούνιος 2015, εκδ. Ζήτρος, Θεσσαλονίκη, σελ. 341-353.

34/ «Αλτουσέρ: η φιλοσοφική παρέκβαση μέσω Σπινόζα», ανακοίνωση 10 δακτυλόγραφων σελίδων Α4, που εκφωνήθηκε σε επιστημονικό διήμερο [υπό δημοσίευση στον Τόμο των Πρακτικών του διημέρου].

35/ «Δημοκρατία και λαϊκή κυριαρχία: Μακιαβέλλι, Σπινόζα, Ρουσσώ», στον τόμο *Φιλοσοφείν. Επιστήμη, εύνοια, παρρησία*, τεύχος 14, Ιούνιος 2016, εκδ. Ζήτρος, Θεσσαλονίκη, σελ. 237-254.

36/ «Φιλοσοφία, θεολογία, θρησκεία και πολιτική», στον τόμο *Φιλοσοφείν. Επιστήμη, εύνοια, παρρησία*, τεύχος 17, Ιανουάριος 2018, εκδ. Ζήτρος, Θεσσαλονίκη, σελ. 57-75.

37/ «Αναγνώσεις της θεωρίας του Αριστοτέλη περί δημοκρατίας: Μακιαβέλλι, Σπινόζα, Ρουσσώ», στον τόμο *Αριστοτέλης. Παιδεία, πολιτισμός, πολιτική*, Πρακτικά του Πανελληνίου Επιστημονικού Συμποσίου για τον Αριστοτέλη, Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, Θεσσαλονίκη 2018, σελ. 61-69.

38/ «Αντιπροσωπευτική και άμεση δημοκρατία στον 21^ο αιώνα», στον τόμο *Κοινωνική και Πολιτική Εκπροσώπηση. Προκλήσεις και προοπτικές στη Δημοκρατία τον 21^ο αιώνα*, Πρακτικά Συνεδρίου 15-17.12.2016, Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων, Αθήνα 2018, σελ. 95-105.

39/ «Έρως και (μη) θάνατος», Επίμετρο στην ελληνική μετάφραση του βιβλίου του Michel Juffé, *Φρόνιτ-Σπινόζα, αλληλογραφία 1676-1938*, εκδ. ΥΤΟΡΙΑ, Αγία Παρασκευή Αττικής 2018, σελ. 383-387.

40/ «Το 'δίκαιο του ισχυροτέρου': Σπινόζα, Χομπς, Καρλ Σμιτ», στον τόμο *Η Ισχύς και το Δίκαιο*, Νομικές Εκδόσεις Hippasus, Λευκωσία 2019, σελ. 70-77.

41/ «Ο Μαρωνίτης ως φιλόσοφος διανοούμενος», στον τόμο *Δημήτρης Μαρωνίτης, άντρας πολύτροπος*, Πρακτικά Ημερίδας, Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού & Γενικής Παιδείας, Σχολή Μωραΐτη, Αθήνα 2019, σελ. 47-51.

42/ «Ο κορωνοϊός και εμείς», στον τόμο *Αποτυπώσεις σε στιγμές κινδύνου*, Τοπικά ιθ', Εταιρεία Μελέτης των Επιστημών του Ανθρώπου, εκδ. Νήσος, Αθήνα 2020, σελ. 63-67.

43/ «Η μεγάλη πρόκληση για τους δημοκράτες», στον τόμο *Αποχαιρετισμός στη βεβαιότητα*, *The New York Times World Review*, Αθήνα, 2020, σελ. 36-37.

44/ «L'État et l'Eglise dans la Grèce du XXIe siècle», *ISTINA*, LXVII, 2022, No 1, Janvier-Mars, Παρίσι 2022, σελ. 75-81.

45/ «'Δεν έχουμε όσιο και ιερό': από την κερκίδα μέχρι τη φιλοσοφία, ένα τσιγάρο δρόμος», στον τόμο *Βλασφημία και τέχνη. Πολιτική και ηθική*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 2022, σελ. 125-136.

46/ «Space, biopolitics and democracy», μελέτη 11 δακτυλόγραφων σελίδων A4 που πρόκειται να δημοσιευτεί προσεχώς στον συλλογικό τόμο *Ethos and Space. Interweavings with social practices, ecology and technoscience*, από τον εκδοτικό οίκο Routledge.

47/ «Δίκαιο, ισχύς και πολιτική», μελέτη 9 δακτυλόγραφων σελίδων A4 που πρόκειται να δημοσιευτεί προσεχώς στον τόμο *Αρχαίο Δράμα, Δίκαιο και Πολιτική*, από τον εκδοτικό οίκο Ασίνη.

Βιβλιοκρισίες / Κείμενα

48/ «Les premiers écrits de Spinoza, *Archives de Philosophie*, 1988, N° 1»: βιβλιοκρισία στο περιοδικό *Revue de Métaphysique et de Morale*, N° 2, 1988, σσ. 262-264.

49/ «Antonio NEGRI: “L’antimodernité de Spinoza”, *Les Temps Modernes*, N° 539, juin 1991, p. 43-61»: βιβλιοκρισία στο περιοδικό *Archives de Philosophie*, tome 55, cahier 4, oct.-déc. 1992, Bulletin de bibliographie spinoziste XIV, σσ. 21-23.

50/ «Jaleleddine SAÏD: “Morale et éthique chez Spinoza”, Publication de la Faculté des Sciences Humaines et Sociales de l’Université de Tunis I, 304 p.»: βιβλιοκρισία στο περιοδικό *Archives de Philosophie*, tome 55, cahier 4, octobre-décembre 1992, Bulletin de bibliographie spinoziste XIV, σ. 38.

51/ «Ηθική θεωρία: Καντ ή Αριστοτέλης;», βιβλιοκρισία, *Νέα Εστία*, τεύχος 1811, Μάιος 2008, σελ. 958-960.

52/ «Για τον Alain Badiou», παρουσίαση και μετάφραση, *Ένεκεν*, τεύχος 11, καλοκαίρι 2008, σελ. 55-73.

53/ «Ο Παναγιώτης Κονδύλης ως μεταφραστής και επιμελητής εκδόσεων», *Η κυριακάτικη Αυγή, Ενθέματα*, 13 Ιουλίου 2008, σελ. 28.

54/ «Ποιος φοβάται την ιστορία;», βιβλιοκρισία, *Εντευκτήριο*, τεύχος 83, Οκτώβριος-Δεκέμβριος 2008, σελ. 202-203.

55/ «Όμηρος σε μετάφραση Μαρωνίτη», *Εντευκτήριο*, τεύχος 96, Ιανουάριος-Απρίλιος 2012, σελ. 30-32.

56/ «Φιλοσοφία σε μορφή χαϊκού», *The Athens Review of Books*, Μάρτιος 2012, σελ. 25.

57/ «Για το *Μαύρο Δάσος* του Μάρκου Μέσκου», *Εντευκτήριο*, τεύχος 98, Αύγουστος-Οκτώβριος 2012, σελ. 142-145.

58/ «Σπινόζα και Βιτγκενστάιν: γνώση και ηθική», βιβλιοκρισία, *Σύγχρονα Θέματα*, τεύχος 121, Απρίλιος-Ιούνιος 2013, σελ. 110-113.

Μεταφράσεις / Επιμέλειες μεταφράσεων και εκδόσεων

59/ Σπινόζα, *Πολιτική πραγματεία*, εισαγωγή Γεράσιμος Βώκος, εκδ. Πατάκη, Αθήνα 1996, 155 σελ. (Μετάφραση του *Tractatus politicus* του Σπινόζα από τα λατινικά).

60/ Ετιέν Μπαλιμπάρ, *Σπινόζα. Πολιτική και επικοινωνία*, 46 σελ. (Μετάφραση από τα γαλλικά μιας μελέτης, η οποία αποτελεί το επίμετρο στην ελληνική έκδοση της *Πολιτικής πραγματείας* [ό.π.]).

61/ Ετιέν Μπαλιμπάρ, *Ο Σπινόζα και η πολιτική*, Βιβλιοπωλείον της "Εστίας", Αθήνα 1996, 154 σελ. (Μετάφραση από τα γαλλικά ενός βιβλίου που αφορά στην πολιτική φιλοσοφία του Σπινόζα).

62/ Μπερτράν Μπινός, *Τα ανθρώπινα δικαιώματα. Κριτική*, εκδ. Πατάκη, Αθήνα 1997, 171 σελ. (Μετάφραση από τα γαλλικά ενός βιβλίου που παρουσιάζει τη φιλοσοφική κριτική που διατυπώθηκε σχετικά με τη διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του πολίτη).

63/ Ζαν Ματιό, Άνταμ Σμιθ. *Φιλοσοφία και Οικονομία*, εκδ. Πατάκη, Αθήνα 1997, 197 σελ. (Μετάφραση από τα γαλλικά ενός βιβλίου που εξετάζει τη σχέση της οικονομικής θεωρίας του Άνταμ Σμιθ με την ηθική του φιλοσοφία).

64/ Ετιέν Μπαλιμπάρ, *Η φιλοσοφία του Μαρξ*, εκδ. Νήσος, Αθήνα 1999, 232 σελ. (Μετάφραση από τα γαλλικά, επιμέλεια και επιλογή ελληνικής βιβλιογραφίας, ενός βιβλίου που εξετάζει σε τι ακριβώς συνίσταται ό,τι θα μπορούσαμε να ονομάσουμε «φιλοσοφία του Μαρξ»).

65/ Ζαν-Ρενέ Λαντιμιράλ, «Η μετάφραση των κλασικών κειμένων», 2000, 23 σελίδες, αναρτημένο στον Ηλεκτρονικό Κόμβο του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας. (Μετάφραση του μεταφρασεολογικού κειμένου του Jean-René Ladmiral, *La traduction : des textes classiques?*).

66/ Πωλ Ρικέρ, «Το παράδειγμα της μετάφρασης», περιοδικό *Μετάφραση*, 2000, σελ. 73-86. (Μετάφραση και παρουσίαση ενός μεταφρασεολογικού κειμένου του γάλλου φιλοσόφου Paul Ricœur).

67/ Ζιλ Ντελέζ, *Ο Νίτσε και η φιλοσοφία*, εκδ. Πλέθρον, 2002, 287 σελ. (Επιστημονική επιμέλεια, μαζί με τον Φώτη Σιατίτσα, της ελληνικής μετάφρασης του βιβλίου του Gilles Deleuze, *Nietzsche et la philosophie*, PUF, 1962).

68/ Ζιλ Ντελέζ, *Ο Σπινόζα και το πρόβλημα της έκφρασης*, εκδ. Κριτική, 2002, 433 σελ. (Επιμέλεια της ελληνικής μετάφρασης της κλασικής μελέτης του Gilles Deleuze, *Spinoza et le problème de l'expression*, éd. de Minuit, 1969).

69/ Ζακ Ντεριντά – Ελιζαμπέτ Ρουντινεσκό, *Συνομιλίες για το αύριο*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα, 2005, 450 σελ. (Επιστημονική επιμέλεια της ελληνικής μετάφρασης του βιβλίου των Jacques Derrida και Elisabeth Roudinesco, *De quoi demain...*, éd. Galilée, 2001).

70/ Λουί Αλτουσέρ, *Μοντεσκιέ. Πολιτική και ιστορία*, εκδ. Πλέθρον, Αθήνα, 2005, 150 σελ. (Επιμέλεια της ελληνικής μετάφρασης του βιβλίου του Louis Althusser, *Montesquieu. La politique et l'histoire*, PUF, 1959).

71/ Etienne Balibar, *Πολιτική και αλήθεια*, εκδ. Νήσος, επιμέλεια Νίκη Μουντζούρογλου – Άρης Στυλιανού, Αθήνα 2006, 167 σελ. (Επιμέλεια της ελληνικής μετάφρασης και έκδοσης του βιβλίου του Etienne Balibar, που περιλαμβάνει 4 εκτενή κείμενα από το *La crainte des masses*, Galilée, Παρίσι 1999).

72/ Ζιλ Ντελέζ, «Σχετικά με τους νέους φιλοσόφους και ένα γενικότερο πρόβλημα», *Πανοπτικόν*, τεύχος 12, Θεσσαλονίκη, Ιανουάριος 2009, σελ. 43-52. (Μετάφραση ενός κειμένου του Gilles Deleuze).

73/ Αλαίν Ρενώ, *Η φιλοσοφία*, εκδ. Πόλις, Αθήνα 2009, 826 σελίδες. (Επιμέλεια της μετάφρασης μιας εκτενούς εισαγωγής στη φιλοσοφία του γάλλου καθηγητή φιλοσοφίας Alain Renaut, *La philosophie*, Odile Jacob, 2006).

74/ Ετιέν Μπαλιμπάρ, «Η αντινομία της ιδιότητας του πολίτη», περιοδικό *Σύγχρονα Θέματα*, τεύχος 106, Ιούλιος-Σεπτέμβριος 2009, σελ. 26-50. (Μετάφραση ενός σημαντικού κειμένου του Etienne Balibar με τίτλο «Antinomies de la citoyenneté»).

75/ Ζαν-Ζακ Ρουσσώ, *Λόγος περί επιστημών και τεχνών*, εκδ. Νήσος, Αθήνα 2012, 82 σελίδες (Εισαγωγή, υπόμνημα και επιμέλεια της μετάφρασης του έργου του Jean-Jacques Rousseau, *Discours sur les sciences et les arts -1750*).

76/ Ετιέν Μπαλιμπάρ, «Εκλογή / Επιλογή», περιοδικό *Αληθεια*, εκδ. Πατάκη, τεύχος 7, Άνοιξη 2013, σελ. 62-67. (Μετάφραση ενός κειμένου του Etienne Balibar, με τίτλο «Election / Sélection», που προέρχεται από έναν τόμο αφιερωμένο στον Ζακ Ντερριντά [2004]).

77/ Μπαρούχ Σπινόζα, *Περί της ελευθερίας της σκέψης σε ένα ελεύθερο κράτος*, εισαγωγή Γεράσιμος Βώκος, εκδ. Άγρα, Αθήνα 2014, 86 σελίδες. (Μετάφραση από τα λατινικά, μαζί με τον Νώντα Βαμπούλη, του Προλόγου και του εικοστού κεφαλαίου της *Θεολογικοπολιτικής πραγματείας* του Σπινόζα).

78/ Jean-Fabien Spitz, *Γιατί πρέπει να αγωνιζόμαστε κατά των ανισοτήτων;*, εκδ. Πόλις, Αθήνα 2015, 154 σελίδες. (Επιστημονική θεώρηση της μετάφρασης).

79/ Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής, *Σύγχρονος κόσμος. Πολίτης και δημοκρατία*, Β' Γενικού Λυκείου, Διόφαντος, Αθήνα 2018. (Μέλος της Τριμελούς Συμβουλευτικής Ομάδας για την εκπόνηση της συγγραφής του βιβλίου).